

Förutsättningar för svensk film

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner regeringens förslag till nya mål för den nationella filmpolitiken.

Utskottet föreslår vidare sju tillkännagivanden om en utredning om filmpolitikens framtid, Stiftelsen Svenska Filminstitutets roll och framtida organisationsform, finansieringen av filmpolitiken, insatser mot olovlig hantering av film, produktionsincitament för filminspelning, former för samverkan och inflytande samt filmarvet. Därmed tillstyrker utskottet helt eller delvis motionsförslag om detta.

Utskottet avstyrker övriga motionsyrkanden, såväl de som väckts med anledning av propositionen som de från den allmänna motionstiden 2015/16 om olika filmrelaterade frågor.

I betänkandet finns 22 reservationer (S, M, SD, MP, C, L, KD).

Behandlade förslag

Proposition 2015/16:132 Mer film till fler – en sammanhållen filmpolitik.

Ett trettiotal yrkanden i följdmotioner.

Tio motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2015/16.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	9
Ärendet och dess beredning.....	9
Bakgrund	9
Propositionens huvudsakliga innehåll	14
Utskottets överväganden.....	15
Utredning om filmpolitikens framtid.....	15
Vision för svensk film	16
Mål för den nationella filmpolitiken	18
Mål för filmpolitiken.....	18
Handlingsplan för jämställdhet.....	23
Utvärdering av jämställdhets- och mångfaldsmålen.....	25
Styrning och inflytande.....	26
Stiftelsen Svenska Filminstitutets roll och framtida organisationsform.....	26
Former för samverkan och inflytande.....	28
Utvärdering av den nya filmpolitiken.....	30
Finansiering av ny svensk film	31
Finansieringen av filmpolitiken.....	31
Gemensam finansiering av staten och filmbranschen.....	33
Differentierad biografavgift.....	34
Inkludering av voddjänster i finansieringsmodellen.....	34
Insatser mot olovlig hantering av film	35
Produktionsincitament.....	38
Ökat samarbete med och mellan regionala filmcentrum	40
Nationella filmstöd	42
Utformningen av stödsystem	42
Filmstöd och jämställdhet.....	44
Filmkulturell verksamhet.....	46
Samverkan med andra konstformer	46
Stärka svensk amatörfilm	47
Filmarvet	48
Barn och unga.....	49
Fortbildning och kompetensutveckling	51
Övriga frågor	53
Ökat nordiskt filmpolitiskt samarbete	53
Det samiska filminstitutet i Kautokeino	54
Åldersgränser för film	55
Reservationer	57
1. Utredning om filmpolitikens framtid, punkt 1 (S, MP)	57
2. Vision för svensk film, punkt 2 (SD).....	58
3. Mål för filmpolitiken, punkt 3 (M, C, L, KD)	58
4. Mål för filmpolitiken, punkt 3 (SD)	59
5. Handlingsplan för jämställdhet, punkt 4 (M, C, L, KD)	61
6. Handlingsplan för jämställdhet, punkt 4 – motiveringen (SD)	62
7. Utvärdering av jämställdhets- och mångfaldsmålen, punkt 5 – motiveringen (SD)	62

8. Stiftelsen Svenska Filminstitutets roll och framtida organisationsform, punkt 6 (S, MP)	62
9. Former för samverkan och inflytande, punkt 7 (S, MP)	63
10. Utvärdering av den nya filmpolitiken, punkt 8 (M, C, L, KD)	65
11. Finansieringen av filmpolitiken, punkt 9 (S, MP)	65
12. Gemensam finansiering av staten och filmbranschen, punkt 10 (SD)	66
13. Differentierad biografavgift, punkt 11 (SD)	67
14. Ökat samarbete med och mellan regionala filmcentrum, punkt 15 (M, C, L, KD)	68
15. Utformningen av stödsystem, punkt 16 (SD)	68
16. Filmstöd och jämställdhet, punkt 17 (SD)	69
17. Samverkan med andra konstformer, punkt 18 (M, C, L, KD)	70
18. Stärka svensk amatörfilm, punkt 19 (M, C, L, KD)	71
19. Barn och unga, punkt 21 (M, C, L, KD)	71
20. Fortbildning och kompetensutveckling, punkt 22 (M, C, L, KD)	72
21. Ökat nordiskt filmpolitiskt samarbete, punkt 23 (SD)	73
22. Det samiska filminstitutet i Kautokeino, punkt 24 (SD)	73
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	75
Propositionen	75
Följdmotionerna	75
Motioner från allmänna motionstiden 2015/16	77
<i>Bilaga 2</i>	
Skatteutskottets yttrande 2015/16:SkU10y	79

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Utredning om filmpolitikens framtid

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen bör tillsätta en bred parlamentarisk filmutredning och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:3385 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 1,
bifaller delvis motion

2015/16:1848 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 1 och
avslår motionerna

2015/16:2135 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 2 och
2015/16:2258 av Lars-Axel Nordell m.fl. (KD) yrkande 27.

Reservation 1 (S, MP)

2. Vision för svensk film

Riksdagen avslår motion

2015/16:3387 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 1.

Reservation 2 (SD)

3. Mål för filmpolitiken

Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om införande av nya mål för den nationella filmpolitiken.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:132 och avslår motionerna

2015/16:3385 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) yrkandena 2 och 3
samt

2015/16:3387 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkandena 2, 3, båda i denna
del, och 4.

Reservation 3 (M, C, L, KD)

Reservation 4 (SD)

4. Handlingsplan för jämställdhet

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:2135 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 3 och

2015/16:3385 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 12.

Reservation 5 (M, C, L, KD)

Reservation 6 (SD) – motiveringen

5. Utvärdering av jämställdhets- och mångfaldsmålen

Riksdagen avslår motion

2015/16:3366 av Rossana Dinamarca m.fl. (V) yrkande 2.

Reservation 7 (SD) – motiveringen

6. Stiftelsen Svenska Filminstitutets roll och framtida organisationsform

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att Stiftelsen Svenska Filminstitutets roll och framtida organisationsform snarast bör utredas och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:3385 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 5 och
bifaller delvis motion

2015/16:3387 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 5.

Reservation 8 (S, MP)

7. Former för samverkan och inflytande

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att skyndsamt utreda hur parts- och branschsamverkan kan utvecklas efter att den nuvarande modellen med ett gemensamt filmavtal slutar att gälla och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:3385 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 10.

Reservation 9 (S, MP)

8. Utvärdering av den nya filmpolitiken

Riksdagen avslår motion

2015/16:3385 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 4.

Reservation 10 (M, C, L, KD)

9. Finansieringen av filmpolitiken

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att skyndsamt utreda en alternativ finansiering av filmpolitiken med utgångspunkt i att behålla den nuvarande mervärdesskattesatsen på biografbiljetter och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:3385 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 9 och
bifaller delvis motionerna

2015/16:2135 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 1 och

2015/16:3387 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 10.

Reservation 11 (S, MP)

10. Gemensam finansiering av staten och filmbranschen

Riksdagen avslår motion

2015/16:3387 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 6.

Reservation 12 (SD)

11. Differentierad biografavgift

Riksdagen avslår motion

2015/16:3387 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 7.

*Reservation 13 (SD)***12. Inkludering av voddjänster i finansieringsmodellen**

Riksdagen avslår motion

2015/16:2258 av Lars-Axel Nordell m.fl. (KD) yrkande 28.

13. Insatser mot olovlig hantering av film

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen skyndsamt bör ta fram förslag för det fortsatta arbetet med att beivra illegal spridning av film och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:3385 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 7 och
bifaller delvis motion

2015/16:3387 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 8.

14. Produktionsincitament

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen skyndsamt bör utreda möjligheten till produktionsincitament och finansieringsstimulanser för filminspelning och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2015/16:1848 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 4,

2015/16:3385 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 11 och

2015/16:3387 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 9.

15. Ökat samarbete med och mellan regionala filmcentrum

Riksdagen avslår motion

2015/16:3385 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 13.

Reservation 14 (M, C, L, KD)

16. Utformningen av stödssystem

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:1848 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3 samt

2015/16:3387 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 11.

Reservation 15 (SD)

17. Filmstöd och jämställdhet

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:3366 av Rossana Dinamarca m.fl. (V) yrkande 1 och

2015/16:3387 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 2 i denna del.

Reservation 16 (SD)

18. Samverkan med andra konstformer

Riksdagen avslår motion

2015/16:3385 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 14.

Reservation 17 (M, C, L, KD)

19. Stärka svensk amatörfilm

Riksdagen avslår motion

2015/16:3385 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 15.

Reservation 18 (M, C, L, KD)

20. Filmarvet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att utreda finansieringen av en fortsatt digitalisering av filmarvet och därmed säkerställa att det svenska filmarvet bevaras och tillgängliggörs, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:3385 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 8 och
bifaller delvis motion

2015/16:3387 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del.

21. Barn och unga

Riksdagen avslår motion

2015/16:3385 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 6.

Reservation 19 (M, C, L, KD)

22. Fortbildning och kompetensutveckling

Riksdagen avslår motion

2015/16:3385 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 16.

Reservation 20 (M, C, L, KD)

23. Ökat nordiskt filmpolitiskt samarbete

Riksdagen avslår motion

2015/16:3387 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 12.

Reservation 21 (SD)

24. Det samiska filminstitutet i Kautokeino

Riksdagen avslår motion

2015/16:3387 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 13.

Reservation 22 (SD)

25. Åldersgränser för film

Riksdagen avslår motion

2015/16:425 av Margareta Cederfelt (M).

Stockholm den 24 maj 2016

På kulturutskottets vägnar

Olof Lavesson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Olof Lavesson (M), Gunilla Carlsson (S), Peter Johnsson (S), Cecilia Magnusson (M), Agneta Gille (S), Aron Emilsson (SD), Saila Quicklund (M), Björn Wiechel (S), Per Lodenius (C), Niclas Malmberg (MP), Isabella Hökmark (M), Anna Wallentheim (S), Angelika Bengtsson (SD), Bengt Eliasson (L), Roland Utbult (KD), Azadeh Rojhan Gustafsson (S) och Berit Högman (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlas regeringens proposition 2015/16:132 Mer film till fler – en sammanhållen filmpolitik samt tre motioner med sammanlagt 31 motionsyrkanden som lämnats med anledning av propositionen. Därtill behandlas 10 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2015/16 som rör filmfrågor. De behandlade förslagen finns i bilaga 1.

Kulturutskottet beslutade den 26 april 2016 att ge skatteutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 2015/16:132 Mer film till fler – en sammanhållen filmpolitik samt följdmotioner i de delar som berör skatteutskottets beredningsområde. Skatteutskottet beslutade den 17 maj 2016 om yttrande 2015/16:SkU10y. Skatteutskottets yttrande finns i bilaga 2.

Vid utskottssammanträdet den 15 mars 2016 informerade kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke utskottet om propositionen och besvarade frågor från utskottets ledamöter.

Kulturutskottet anordnade den 25 februari 2016 en offentlig utfrågning – Förutsättningar för svensk film (2015/16:RFR17). Syftet var att få underlag inför fortsatta diskussioner om svensk films framtid. Vid utfrågningen medverkade kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke, Stiftelsen Svenska Filminstitutet samt olika aktörer inom filmsektorn. Hösten 2015 fick utskottet information i filmfrågor från Teaterförbundet, Sveriges Filmregissörer, Sveriges Dramatikerförbund och Oberoende Filmares Förbund samt Film&TV-Producenterna, Film Väst, Folkets Hus och Parker, Sveriges Biografägareförbund, Sveriges Filmuthyrareförening u.p.a., Riksföreningen Biograferna och Riksföreningen Våra Gårdar.

Den 24–25 september 2015 besökte kulturutskottet Polen. Syftet med resan var att inhämta kunskaper om filmpolitik. Utskottet hade bl.a. möten med det polska underhuset Sejmens kulturutskott, polska filminstitutet samt representanter för kultur- och filmsektorn.

Bakgrund

Den svenska filmpolitiken har sedan 1960-talet till stor del styrts och finansierats genom ett filmavtal som träffats mellan staten och filmbranschen. Det första avtalet träffades 1963 och därefter har nya avtal med olika giltighetstid träffats 1982, 1993, 2000, 2006 och 2013.

Det nu gällande filmavtalet, 2013 års filmavtal, undertecknades den 25 september 2012. Avtalet godkändes av regeringen genom regeringsbeslut den 27 september 2012 och trädde i kraft den 1 januari 2013.

Under 2013 inledde Kulturdepartementet arbetet inför att detta filmavtal löper ut. Konsekvenserna av en filmpolitik utan ett filmavtal hade tidigare

belysts i utredningen Vägval för filmen (SOU 2009:73), men det bedömdes då att ytterligare analys var nödvändig. Frågan bereddes därför vidare inom Kulturdepartementet.

Hösten 2013 gjordes inom Kulturdepartementet en intern analys av konsekvenserna av en filmpolitik utan ett filmavtal. Resultatet av analysen presenterades för filmavtalets parter i april 2014. I januari 2014 anlätades Bo-Erik Gyberg, tidigare bl.a. rektor för Filmhögskolan i Göteborg, för att medverka i departementets arbete. I december 2014 gavs Gyberg i särskilt uppdrag att biträda Regeringskansliet i arbetet med att utveckla filmpolitiken.

Under våren 2014 genomförde Gyberg och andra företrädare för departementet enskilda möten med ett stort antal personer, företag och organisationer i den svenska filmbranschen. I samband med detta konstaterade Kulturdepartementet att det inte skulle vara möjligt att slutföra arbetet med att ta fram ett nytt avtal eller en ny modell för filmpolitiken innan filmavtalet löpte ut. Regeringen meddelade därför avtalets parter sin ambition att förlänga avtalet med ett år. I juni 2014 sa Nätverket för Regionala Filmproduktionscenter och Film & TV-Producenterna ek. för. i Sverige upp avtalet. I september 2014 undertecknade kvarvarande parter ett avtal som innebär att 2013 års filmavtal förlängdes till den 31 december 2016, dvs. till innevarande års utgång (se närmare nedan).

Under hösten 2014 genomförde Kulturdepartementet en process kallad Framtidens filmstöd där olika aktörer från filmsektorn bjöds in att delta. Syftet med processen var att få fram ett brett och förutsättningslöst underlag för hur det svenska filmstödet skulle utformas.

Kulturdepartementets arbete resulterade i departementspromemorian Framtidens filmpolitik (Ds 2015:31) som skickades ut på remiss till ett stort antal aktörer på film- och tv-området i maj 2015. I promemorian föreslogs att staten ska ta ett helhetsansvar för den nationella filmpolitiken och att den nuvarande modellen med filmavtal ska upphöra.

Den 11 juni 2015 beslutade regeringen att säga upp 2013 års filmavtal. I budgetpropositionen för 2016 anförde regeringen att avsikten är att staten fr.o.m. den 1 januari 2017 ska ta ett helhetsansvar för den nationella filmpolitiken (prop. 2015/16:1 utg.omr. 17). I budgetpropositionen föreslog regeringen att den nya filmpolitiken ska finansieras genom en höjning av mervärdesskatten för tillträde till biografföreställningar, från 6 procent till 25 procent, fr.o.m. den 1 januari 2017. I december 2015 beslutade riksdagen i enlighet med regeringens förslag (prop. 2015/16:1, bet. 2015/16:FiU1, rskr. 2015/16:51). Förslaget innebär en ändring i 7 kap. 1 § mervärdesskattelagen (1994:200). Som en följd av detta upphör även avdragsrätten i inkomstskattelagen (1999:1229) för de avgifter och bidrag som betalas till Stiftelsen Svenska Filminstitutet av berörda parter i 2013 års filmavtal, vilket innebär att 16 kap. 11 § inkomstskattelagen upphör att gälla.

Filmavtalet

Det senaste filmavtalet, 2013 års avtal, undertecknades som nämns ovan i september 2012 och trädde i kraft den 1 januari 2013. Avtalet tecknades för tre år, men förlängdes sedan till den 31 december 2016. Parterna i 2013 års avtal var ursprungligen utöver staten: Sveriges Biografägarförbund, Riksorganisationen Folkets Hus och Parker, Riksföreningen Våra Gårdar, Sveriges Filmuthyrareförening u.p.a., Film- och TV-Producenterna i Sverige ek. för., Nätverket för Regionala Filmproduktionscenter, Sveriges Television AB, TV4 AB, Modern Times Group MTG AB, SBS Discovery TV AB och C More Entertainment AB. Nätverket för Regionala filmproduktionscenter och Film- och TV-Producenterna i Sverige ek. för. valde, som framgått ovan, att lämna avtalet.

Filmavtalet är i grunden ett finansieringsavtal. Genom att underteckna avtalet förbinder sig parterna till vissa ekonomiska åtaganden. Flertalet bidrag till avtalet regleras genom att ett visst belopp, inklusive uppräknings, fastställs i avtalet. Biografavgiften skiljer sig från denna modell genom att intäkterna därifrån inte kan fastställas i förväg.¹ Eftersom avgiften motsvarar 10 procent av bruttobiljettintäkten beror storleken på antalet biobesök. Inbetalningen av biografavgiften görs av biografägarna, som i filmavtalet företräds av Sveriges Biografägarförbund, Riksorganisationen Folkets Hus och Parker och Riksföreningen Våra Gårdar. I praktiken bidrar dock även distributörerna, företrädare av Sveriges Filmuthyrareförening u.p.a., till finansieringen genom att de avstår en del av filmhyran med hänvisning till den 10-procentiga avgiften.

Filmavtalet är ett civilrättsligt avtal. Parterna deltar självständigt i förhandlingarna och undertecknar avtalet. För Sveriges Television AB gäller dock enligt bolagets sändningstillstånd att det ska bidra till utvecklingen av svensk filmproduktion. Bolaget är således förpliktat att delta i finansieringen av svensk filmproduktion. I propositionen Bildning och tillgänglighet – radio och tv i allmänhetens tjänst (prop. 2012/13:164) gjorde regeringen bedömningen att bolaget även under tillståndsperioden den 1 januari 2014 – 31 december 2019 ska bidra till utvecklingen av svensk filmproduktion, oavsett om filmpolitiken genomförs via ett filmavtal eller på annat sätt.

Finansiering av film

Det statliga bidraget till film, anslaget 10:1 Filmstöd, uppgår 2016 till drygt 334 miljoner kronor. Anslaget används för statsbidrag till svensk filmproduktion i enlighet med 2013 års filmavtal samt för statsbidrag till filmkulturella åtgärder. För 2016 avser 200 miljoner kronor statsbidrag till filmproduktion och drygt 130 miljoner kronor filmkulturella åtgärder. Merparten av medlen inom anslaget fördelas av Filminstitutet samt en mindre

¹ Den avgift som biografägarna enligt filmavtalet betalar och som används som stöd till svensk filmproduktion.

del av Konstnärsnämnden. I budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 17) aviseras att anslaget för 2017 respektive 2018 ska öka med 210 miljoner kronor årligen för en omställning av filmpolitiken. För 2016–2019 ökas anslaget med 25 miljoner kronor för att stärka mindre biografer i glesbygden och på mindre orter (prop. 2015/16:1 utg.omr. 17 s. 153).

De filmkulturella medlen används bl.a. för digitalisering av filmarvet, bibliotek, Cinemateket, bidragsgivning till visningsorganisationer och filmfestivaler, import och lansering av kvalitetsfilm, textning, syntolkning samt film i skolan.

Filminstitutets bidragsgivning regleras i bl.a. förordning (2013:200) om statsbidrag till finansiering av svensk film i enlighet med 2013 års filmavtal och regeringens årliga riklinjebeslut, som innehåller villkor för hur medlen får användas.

Även Konstnärsnämnden fördelar, som framgår ovan, medel inom ramen för anslaget 10:1 Filmstöd. För 2016 avsätts 4,27 miljoner kronor. Medlen ska användas enligt förordningen (1989:500) om vissa särskilda insatser på kulturområdet och förordningen (1976:528) om bidrag till konstnärer. Av dessa medel fördelas ett årligt verksamhetsbidrag på 900 000 kronor till Stiftelsen Filmform för bl.a. rådgivning och distribution i fråga om film- och videokonst.

Konstnärsnämnden fördelar vidare årligen ca 10 miljoner kronor till yrkesverksamma filmare genom olika typer av bidrag och stipendier, bl.a. enligt förordningen om vissa särskilda insatser på kulturområdet och förordningen om bidrag till konstnärer. Bidraget fördelas under anslaget 5:2 Ersättning och bidrag till konstnärer, anslagspost 6 Bidrag till konstnärer inom områdena musik, teater, dans och film.

Staten avsätter vidare årligen resurser till filmkulturell verksamhet via den s.k. kultursamverkansmodellen som fördelas enligt förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet. Under 2014 fördelades ca 16 miljoner kronor till filmkulturell verksamhet inom ramen för kultursamverkansmodellen. Medel går bl.a. till regionala resurscentrum för film, vilkas verksamhet riktar in sig på aktiviteter för barn och unga. Medlen fördelas av Statens kulturråd.

Filminstitutets totala budget för stöd till utveckling och produktion av film under 2015 var 337 miljoner kronor. Av dessa fördelades 209 miljoner kronor av de sex filmkonsulenter, 33 miljoner kronor avsåg automatstöd och 95 miljoner kronor var efterhandsstöden PRS samt producentstöd.²

För lång spelfilm som finansieras med konsulentstöd kom 2015 ca 6 procent av den genomsnittliga finansieringen från privat kapital.³ Detta är en ökning med ca 5 procent sedan 2014.⁴ För lång spelfilm med automatstöd var

² Filmåret i siffror 2015, Svenska Filminstitutet, s. 3.

³ Ibid. s. 23.

⁴ Filmåret i siffror 2014, Svenska Filminstitutet, s. 23 f.

2015 knappt 10 procent av den genomsnittliga finansieringen privat kapital, vilket är en minskning med ca 2 procent jämfört med 2014.⁵

Regionala insatser av offentliga medel till produktion av långfilm är ett utbrett internationellt fenomen och Sverige ligger långt framme i utvecklingen. Regionernas andel av finansieringen av svensk långfilm har ökat från 1 procent vid mitten av 1990-talet till ca 10 procent under 2010-talet. Det är i dag få långfilmer som produceras utan regional finansiering. I fyra regioner har särskilt betydande satsningar utvecklats av regionala aktörer. Film Väst i Trollhättan, Filmpool Nord i Luleå, Film i Skåne i Ystad och i viss mån Filmregion Stockholm-Mälardalen i Solna, investerar totalt över 130 miljoner kronor årligen i professionell filmproduktion och produktion av dramaserier.⁶

Här kan också nämnas att externt riskkapital stod för ca 10 procent av en genomsnittlig budget för lång spelfilm.⁷

Vidare kan nämnas insatser från Sveriges Television AB och andra tv-bolag. I propositionen Bildning och tillgänglighet – radio och tv i allmänhetens tjänst (prop. 2012/13:164) gjorde regeringen som framgått ovan bedömningen att bolaget även under tillståndsperioden den 1 januari 2014–31 december 2019 ska bidra till utvecklingen av svensk filmproduktion, oavsett om filmpolitiken genomförs via ett filmavtal eller på annat sätt.

Digitaliseringsarbetet

Filminstitutet fick 2011 i uppdrag av regeringen att fördela ett särskilt statsbidrag till digitalisering av biografier under perioden 2011–2014. Ur Filminstitutets resultatredovisning för 2015 kan följande nämnas⁸:

Under dessa år har totalt 163 salonger fått sammanlagt 40 miljoner kronor i statligt stöd. Stödets målsättning var att bidra till en biografstruktur som ger alla medborgare möjlighet att ta del av ett varierat utbud av film på biograf.

För de digitaliserade salongerna har den främsta effekten varit en ökad och snabbare tillgång till premiärfilmer, framför allt på orter med mellan 10 000 och 30 000 invånare. Digitaliseringen har generellt också lett till ett ökat antal föreställningar, särskilt på mellanstora och större orter. Antalet biobesök har i genomsnitt ökat för de salonger som fått stöd, sannolikt främst en följd av att biograferna kan visa mer aktuell film. Den innebär också ökade möjligheter för biograferna att erbjuda ett alternativt utbud, som till exempel operaföreställningar eller andra livesändningar, vilket har lett till att nya målgrupper besöker biografen.

71 procent av landets kommuner har minst en digital salong som har fått stöd av Filminstitutet. Totalt finns det biografier med digital teknik i 89 procent av landets 290 kommuner.

⁵ Filmåret i siffror 2015, Svenska Filminstitutet, s. 24 och Filmåret i siffror 2014, Svenska Filminstitutet, s. 23 f.

⁶ Mer film till fler – en sammanhållen filmpolitik, prop. 2015/16:132, s. 38.

⁷ Filmåret i siffror 2015, s. 22

⁸ Resultatredovisning 2015, Svenska Filminstitutet, s. 28 f.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I proposition 2015/16:132 Mer film till fler – en sammanhållen filmpolitik föreslås nya mål för den nationella filmpolitiken.

I propositionen redovisas också ett antal bedömningar när det gäller filmpolitikens innehåll och styrning. Bland annat bör enligt regeringen Filminstitutet även fortsättningsvis ansvara för genomförandet av den statliga filmpolitiken. Nya former för samverkan med branschen bör införas som inkluderar såväl de nuvarande parterna i filmavtalet som andra centrala aktörer i sektorn. Särskilda råd bör inrättas vid Filminstitutet för att ge filmbranschens aktörer insyn och möjlighet att påverka. Vidare bör de nationella, statliga filmstöden delas in i tre kategorier: stöd för utveckling, stöd för produktion samt stöd för visning och spridning.

Utskottets överväganden

Utredning om filmpolitikens framtid

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att regeringen bör tillsätta en bred parlamentarisk filmutredning. Riksdagen bifaller därmed helt eller delvis motionsyrkanden om detta.

Jämför reservation 1 (S, MP).

Motionerna

Följdmotion

Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) anför i motion 2015/16:3385 yrkande 1 att regeringens filmpolitiska proposition i grunden förändrar de organisatoriska förutsättningarna för svensk film. Det finns många frågor som inte har besvarats. Alliansen begär därför ett tillkännagivande om att tillsätta en ny och bred parlamentarisk filmutredning där Filmsveriges parter och organisationer involveras.

Motioner från den allmänna motionstiden

Olof Lavesson m.fl. (M) begär i motion 2015/16:2135 yrkande 2 begärs en förlängning av filmavtalet medan den framtida finansieringen av svensk film utreds. I motionen framhålls vikten av att 50 års erfarenheter av samverkan tas till vara.

Aron Emilsson m.fl. (SD) anför i motion 2015/16:1848 yrkande 1 att det är viktigt att den parlamentariska och demokratiska förankringen av filmpolitiken förstärks. Riksdagen bör, anser motionärerna, aktivt vara med och påverka filmpolitikens utveckling och ramverk, framför allt om filmpolitiken förstatligas.

Lars-Axel Nordell m.fl. (KD) begär i motion 2015/16:2258 yrkande 27 ett tillkännagivande om att införa ett ettårigt moratorium i omläggningen av filmpolitiken i syfte att skapa ytterligare tid för att arbeta fram en framtidssäker, ny filmpolitik.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis understryka filmens betydelse. Filmen kan som få andra konstarter beröra, förändra och underhålla. Filmen kan ställa viktiga existentiella frågor och bidra till att vidga människors vyer. Filmen gestaltar och förmedlar en mångfald av berättelser och når ut till de allra flesta. Film är

en viktig konstart men också en kreativ näring som skapar många arbetstillfällen. Svensk film och svenska skådespelare är starka varumärken som bidrar till en positiv bild av Sverige. Svensk film har ett världsrykte med många prisade regissörer, skådespelare, sminkörer, fotografer och producenter. Detta är inte minst viktigt för ett litet och exportberoende land som Sverige.

Utskottet anser att regeringens filmpolitiska proposition i grunden förändrar de organisatoriska förutsättningarna för svensk film. Svaren på stora och viktiga frågor lyser dock med sin frånvaro. Utskottet menar därför att det behöver tillsättas en ny och bred filmutredning där Filmsveriges parter och organisationer, liksom riksdagens partier, involveras. Det är viktigt med en parlamentarisk förankring. En sådan utredning bör nogt analysera svensk films långsiktiga förutsättningar.

Riksdagen bör därför rikta ett tillkännagivande till regeringen om att tillsätta en utredning enligt ovan. Därmed tillstyrker utskottet motion 2015/16:3385 (M, C, L, KD) yrkande 1, tillstyrker delvis motion 2015/16:1848 (SD) yrkande 1 och avstyrker motionerna 2015/16:2135 (M) yrkande 2 och 2015/16:2258 (KD) yrkande 27.

Vision för svensk film

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om alternativa visioner för den svenska filmpolitiken.

Jämför reservation 2 (SD).

Propositionen

Regeringen gör bedömningen att filmpolitikens vision för svensk film bör vara följande: Svensk film ska ha hög kvalitet och uppvisa sådan bredd och mångfald av berättelser att den angår alla. Svensk film ska vara ett självklart och tillgängligt val för publiken i hela landet och attraktiv internationellt.

Filmpolitiken ska enligt regeringen bidra till att svensk film får goda förutsättningar att utvecklas och förnyas. Regeringen anser att visionen ska vara vägledande när filmpolitikens mål och ambitioner omvandlas till konkreta åtgärder och insatser. Filmpolitiken bör utifrån visionen också bidra till att motverka polariseringen mellan det som ofta betraktas som smalare kvalitetsfilm och bredare, mer kommersiellt gångbar film.

Motion

Följdmotion

Aron Emilsson m.fl. (SD) begär i motion 2015/16:3387 yrkande 1 ett tillkännagivande om visioner för den svenska filmpolitiken. I motionen framförs att Sverigedemokraterna vill skapa förutsättningar för en stark svensk filmindustri som efter god förmåga klarar av att i hög utsträckning stå på egna ben. I motionen anförs vidare att en diversitet av filmproduktioner med bärkraft stärker såväl bred film som den konstnärliga friheten och i regel inte behöver subventioneras utifrån statliga önskemål och krav.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning om vision för den svenska filmpolitiken. Att svensk film ska ha hög kvalitet och uppvisa sådan bredd och mångfald av berättelser att den angår alla är närmast en självklarhet. Utskottet vill också betona vikten av att svensk film ska vara ett självklart och tillgängligt val för publiken i hela landet och attraktiv internationellt. Visionen ska vara vägledande när filmpolitikens mål och ambitioner omvandlas till konkreta åtgärder och insatser.

Motion 2015/16:3387 (SD) yrkande 1 avstyrks därmed.

Mål för den nationella filmpolitiken

Mål för filmpolitiken

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om införande av nya mål för den nationella filmpolitiken. Därmed bifaller riksdagen propositionens förslag om nya mål och avslår motionsyrkanden med förslag om andra eller ändrade mål.

Jämför reservationerna 3 (M, C, L, KD) och 4 (SD).

Bakgrund

I 2006 års filmavtal formulerades för första gången mål för avtalet. Dessa utvecklades och förstärktes i 2013 års avtal. Bland annat formuleras en vision om att Sverige ska vara en ledande filmnation i Europa. Det sägs vidare att det övergripande målet med ett nytt filmavtal är att främja en svensk filmproduktion av hög kvalitet och hög attraktionskraft, såväl nationellt som internationellt, samt en stark och dynamisk filmbransch. Produktionen ska vara präglad av både kontinuitet och förnyelse.

Den nuvarande filmpolitiska inriktningen tar sin utgångspunkt i de nationella kulturpolitiska målen om bl.a. yttrandefrihet, mångfald och tillgänglighet (prop. 2009/10:3, bet. 2009/10:KrU5, rskr. 2009/10:145) och formulerades i propositionen Bättre villkor för svensk film (prop. 2012/13:22). Den filmpolitiska inriktningen beskrivs där med orden kvalitet, förnyelse och tillgänglighet och förtydligas i sex punkter. De statliga insatserna ska främja

- produktion och utveckling av värdefull svensk film
- spridning och visning av värdefull film i olika visningsformer i hela landet
- ett levande filmarv som bevaras, används och utvecklas
- internationellt utbyte och samverkan på filmområdet
- barns och ungas kunskap om film och rörlig bild och deras eget skapande
- jämställdhet och mångfald på filmområdet.

Nationella mål för kulturpolitiken är formulerade enligt följande (prop. 2009/10:3, bet. 2009/10:KrU5, rskr. 2009/10:145): ”Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling.”

För att uppnå målen ska kulturpolitiken

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse

- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner följande nya mål för den nationella filmpolitiken:

- Utveckling och produktion av värdefull svensk film sker kontinuerligt och i olika delar av landet.
- Allt fler ser värdefull film som sprids och visas i olika visningsformer i hela landet.
- Filmavet bevaras, används och utvecklas.
- Svensk film sprids alltmer utomlands och kvalificerat internationellt utbyte och samverkan sker på filmområdet.
- Barn och unga har goda kunskaper om film och rörlig bild och ges möjligheter till eget skapande.
- Jämställdhet och mångfald präglar filmområdet.
- Filmen bidrar till att stärka yttrandefriheten och det offentliga samtalet.

Den nya inriktningen på filmpolitiken innebär att staten tar ett helhetsansvar för den nationella filmpolitiken. Det ställer nya och större krav på den politiska styrningen. Att formulera mer konkreta mål innebär enligt regeringen att styrningen blir tydligare och måluppfyllelsen lättare att utvärdera. Mot denna bakgrund föreslår regeringen att målen för filmpolitiken ska fastställas av riksdagen, vilket ger förutsättningar för en bred demokratisk förankring kring filmpolitiken.

Ytterligare ett skäl för att fastställa filmpolitiska mål är enligt regeringen att de mål för svensk film som formulerats i 2013 års avtal upphör när avtalet löper ut. Vissa av dessa mål är fortfarande relevanta och har arbetats in i förslaget till nya mål för den nationella filmpolitiken. Ett flertal av målen i 2013 års filmavtal har emellertid en utformning som mer liknar indikatorer för att mäta måluppfyllelse, snarare än mål för en verksamhet. Flera av dessa är relevanta för filmpolitikens uppföljning, men valet av indikatorer bör enligt regeringen avgöras av Filminstitutet efter samråd med branschen. De första sex föreslagna målen är en bearbetning av den inriktning som lades fast i propositionen Bättre villkor för svensk film (prop. 2012/13:22). Det sjunde målet är nytt och bygger på ett av förslagen i promemorian Framtidens filmpolitik (Ds 2015:31).

Mål 1: Utveckling och produktion av värdefull svensk film sker kontinuerligt och i olika delar av landet

Filmpolitiken ska enligt regeringen bidra till att det skapas film med en sådan bredd och mångfald av berättelser att den är angelägen för alla. Värdefull svensk film ska omfatta såväl filmer med en bred målgrupp som smalare filmer

som på olika sätt utmanar publiken, såväl långfilm, barn- och ungdomsfilm, kort- och dokumentärfilm som animation. Film för barn och unga ska vara särskilt prioriterad. En stark och dynamisk filmbransch, präglad av konstnärlig frihet, är avgörande för en framgångsrik produktion av värdefull svensk film. Den professionella filmproduktionssektorn ska ges goda förutsättningar att verka och utvecklas. Den nationella stödgivningen ska därför präglas av tydlighet och transparens och syfta till att stimulera kontinuitet och långsiktighet i branschen.

Mål 2: Allt fler ser värdefull film som sprids och visas i olika visningsformer i hela landet

Begreppet ”film i hela landet” ska enligt regeringen vara centralt för filmpolitiken. Ett brett utbud av såväl svensk som utländsk film ska göras tillgängligt för en så stor publik som möjligt. Insatser ska vidtas som syftar till att tillgängliggöra värdefull film för alla som bor i Sverige, oavsett funktionsförmåga eller modersmål. Därigenom stärks filmens möjlighet att utgöra en arena för möten och samtal mellan människor. ”Film i hela landet” ska inkludera alla visningsfönster för film. I propositionen anges att det ska vara en självklarhet att film som fått statligt stöd ska finnas tillgänglig för publiken. Tillgången till statistik om visningsformer och publikmönster, inklusive den spridning som sker olovligt, är viktig för bedömningen av detta mål.

Mål 3: Filmarvet bevaras, används och utvecklas

Filmarvet är enligt regeringen en viktig del av kulturarvet i Sverige, och politiken på området bör utvecklas i nära samverkan med kulturarvspolitiken i ett brett perspektiv. Tillgängligheten till filmarvet bör så långt det är möjligt omfatta alla som bor i Sverige oavsett funktionsförmåga eller modersmål. Filmpolitiken ska bidra till digitaliseringen av filmarvet liksom till både underhåll och en väl fungerande spridningsverksamhet som kan tillgängliggöra filmarvet i hela landet och internationellt. En förutsättning för en offentligt finansierad restaurering och digitalisering av film är att denna film blir tillgänglig för visning. Film som riktar sig till barn och unga ska vara särskilt prioriterad.

Mål 4: Svensk film sprids alltmer utomlands och kvalificerat internationellt utbyte och samverkan sker på filmområdet

Filmpolitiken ska enligt regeringen medverka till att svensk film når ut i världen och att intresset för svenska filmskapare, skådespelare och filmarbetare fortsätter att vara stort, liksom intresset att förlägga inspelningar till Sverige. Internationellt utbyte och samverkan är av stor betydelse för såväl produktion och distribution av film som för bevarande av och tillgång till filmen som kulturarv. Svenska filmers framgång på utländska marknader kan ge väsentliga bidrag till en god ekonomi för producenter, upphovsmän och distributörer. Genom att filmen når en stor publik är den betydelsefull i

främjandet av Sverige-bilden. Samtidigt ger filmer från andra länder svensk film och svensk filmpublik nya kunskaper, nya perspektiv och inspiration.

Mål 5: Barn och unga har goda kunskaper om film och rörlig bild och ges möjlighet till eget skapande

Barn och unga i hela landet ska enligt regeringen, oavsett funktionsförmåga, ha goda möjligheter att se film och få kunskap om film och rörlig bild. Filmpedagogiskt arbete i skolan spelar en väsentlig roll på alla nivåer. Läro-, kurs- och ämnesplanerna för grundskolan och gymnasieskolan ställer krav gällande både elevernas kunskap om och deras möjlighet att få skapa rörlig bild. Filmpolitiken ska bidra till att lärare i olika skolformer i hela landet kan erbjudas kompetensutveckling och pedagogiska verktyg för att eleverna ska ges förutsättningar att nå kunskapskraven. Det är viktigt att återkommande följa och utvärdera de insatser som görs inom ramen för filmpolitiken i syfte att utveckla det filmpedagogiska arbetet i hela landet.

Mål 6: Jämställdhet och mångfald präglar filmområdet

Filmpolitiken ska enligt regeringen bidra till att jämställdhet och mångfald präglar filmområdet. Filmpolitiken ska bidra till en stark inhemsk filmproduktion där det finns utrymme för en mångfald av uttryck och berättelser. Ett brett utbud av filmer från hela världen ska också visas i Sverige.

Filmpolitiken ska bidra till att långsiktigt främja och upprätthålla jämställdhet och mångfald i svensk filmproduktion. Jämställdhet och mångfald i alla delar av produktionen bidrar enligt regeringen till att stärka kvaliteten i svensk film. De nationella filmstöden ska även fortsättningsvis fördelas jämnt mellan kvinnor och män.

Filmpolitiken ska skapa möjligheter för att en mångfald av röster får höras. Det bidrar till att stärka kvaliteten och relevansen i svensk filmproduktion och till en ökad öppenhet och förståelse mellan människor. I Sverige möts människor från olika kulturer och traditioner, med olika funktionsförmågor och erfarenheter som alla har en unik berättelse. Det samiska folkets och de nationella minoriteternas språk och kultur är en betydelsefull del av detta.

Det bör återkommande analyseras vilka som får möjlighet att uttrycka sig i film både framför och bakom kameran.

Mål 7: Filmen bidrar till att stärka yttrandefriheten och det offentliga samtalet

Filmens roll och betydelse i det demokratiska samhället ska enligt regeringen tydliggöras i ett eget mål. Filmen kan bidra till debatt och nytänkande, till fördjupning och ifrågasättande. Med sitt tilltal och genomslag kan den bidra till att utveckla och stärka det offentliga samtalet och därmed yttrandefriheten. Filmpolitiken ska medverka till att ett brett spektrum av ämnen, idéer och perspektiv ryms i utbudet och att utbudet är tillgängligt för många.

Motionerna

Följdmotioner

I flera motionsyrkanden lyfts förslag om andra eller ändrade mål jämfört med regeringens förslag för filmpolitiken.

Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) anser i motion 2015/16:3385 yrkande 2 att de mål som regeringen föreslår bygger på den gamla filmavtalsmodellen och att de därmed är otillräckliga. Målen är, anser motionärerna, allmänt hållna och räcker inte för att kunna utvärdera och utveckla svensk film framöver. Motionärerna begär därför att de föreslagna nationella målen ska kompletteras med mål om ökad publik, fler filmproduktioner och större tillgänglighet.

I samma motions yrkande 3 begärs att de föreslagna nationella målen ska kompletteras med mål om kvalitet och förnyelse. I motionen framförs att det i propositionen saknas förnyelse i de uttalade målformuleringarna utan att detta motiveras. Motionärerna konstaterar att förnyelse är ett uttalat mål för den nuvarande nationella kulturpolitiken som helhet. Det bör också vara ett framträdande mål för filmpolitiken att bidra till förnyelse såväl av konstnärliga uttryck som av produktion och distribution.

Aron Emilsson m.fl. (SD) anför i motion 2015/16:3387 yrkande 2 i denna del att yttrandefrihetsmålet bör förtydligas. I motionen framhålls att regeringens mål om hur filmproduktion kan stärka yttrandefriheten är mycket otydligt. Att uttrycka sig genom film är ett sätt att nyttja en grundlagsstadgad yttrandefrihet, men – menar motionärerna – påverkar inte yttrandefriheten som sådan. Därför behöver detta mål förtydligas, enligt motionärerna.

I samma motions yrkande 3 i denna del anför att kulturarvsfilmproduktioner bör vara ett mål för filmpolitiken. Det bör vara ett mål att levandegöra det svenska kulturarvet, inte bara genom restaurering av gamla svenska filmer, utan även genom filmatiseringar som utspelar sig i historiska svenska miljöer.

I samma motions yrkande 4 begärs att det första filmpolitiska målet korrigeras. Motionärerna anser att regeringen gör en distinktion mellan bred film som är populär och smal film som utmanar publiken, vilket underförstått innebär att bred film inte utmanar publiken. Motionärerna anser att utmanande filmer inte behöver vara smala filmer och att det faktum att publiken blir utmanad inte behöver vara någon begränsning för en films publika framgångar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar inledningsvis att en statlig filmpolitik kommer att ställa nya och större krav på politisk styrning, bl.a. när det gäller långsiktighet och insyn. När 2013 års filmavtal löper ut upphör också de mål som formulerats i avtalet att gälla.

Utskottet delar bedömningen att mer konkreta mål gör styrningen tydligare och måluppfyllelsen lättare att utvärdera. Genom att målen fastställs av

riksdagen ges förutsättningar för en demokratisk förankring av filmpolitiken. Utskottet välkomnar detta. De föreslagna målen bygger i huvudsak på den inriktning för svensk filmpolitik som lades fast i proposition 2012/13:22 Bättre villkor för svensk film. Utskottet bedömer att de föreslagna målen är relevanta och finner inte skäl att förorda de ändringar och kompletteringar som föreslås i motionsyrkandena.

Mot denna bakgrund tillstyrker utskottet att riksdagen godkänner vad regeringen föreslår i propositionen om införande av nya mål för den nationella filmpolitiken och avstyrker motionerna 2015/16:3385 (M, C, L, KD) yrkandena 2 och 3 samt 2015/16:3387 (SD) yrkandena 2 och 3, båda i denna del, och yrkande 4.

Handlingsplan för jämställdhet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om en handlingsplan för det fortsatta arbetet med jämställdhet inom svensk film, bl.a. med hänvisning till det arbete som bedrivs på området.

Jämför reservationerna 5 (M, C, L, KD) och 6 (SD).

Bakgrund

I Filminstitutets resultatredovisning för 2015 konstateras att Filminstitutet fördelat sina stöd till ny film jämnt mellan könen utan att behöva kvotera.⁹

I Filmåret i siffror 2015 anges att för lång spelfilm med konsulentstöd är 43 procent av regissörerna, 32 procent av manusförfattarna och 44 procent av producenterna kvinnor. Motsvarande siffror för lång spelfilm med automatstöd är 60 procent, 37 procent samt 60 procent. Andelen filmer med en kvinna som regissör bland de fem högsta stödbeloppen till långa spelfilmer var 57 procent 2015.¹⁰

I det fortsatta arbetet med att digitalisera filmarvet prioriteras kontinuerligt filmer gjorda av kvinnor. Därmed kan verk som har bortprioriterats men som med dagens och morgondagens ögon ger viktiga perspektiv på vår historia lyftas fram.¹¹

Propositionen

Regeringen konstaterar i propositionen att jämställdhet och mångfald i alla delar av produktionen bidrar till att stärka kvaliteten i svensk film. I propositionen anförts vidare att detta kräver ett aktivt och uthålligt arbete, både

⁹ Resultatredovisning 2015, Svenska Filminstitutet, s. 3.

¹⁰ Filmåret i siffror 2015, Svenska Filminstitutet, s.19 f.

¹¹ Resultatredovisning 2015, Svenska Filminstitutet, s. 37.

av dem som ansvarar för fördelning av filmstödet och i filmbranschen som helhet.

Motionerna

Följdmotion

Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) begär i motion 2015/16:3385 yrkande 12 ett tillkännagivande om att ta fram en handlingsplan med förslag om det fortsatta arbetet med jämställdhet i svensk film. I motionen konstateras att bredden bland svenska filmskapare avseende kön, ålder och etnisk bakgrund har förbättrats de senaste åren. Fortfarande är dock andelen kvinnliga regissörer, producenter och manusförfattare knappt en tredjedel, vilket visar att mycket ännu återstår att göra på jämställdhetens område. Därför bör en handlingsplan med förslag kring det fortsatta arbetet med jämställdhet i svensk film tas fram. Det räcker inte, anser motionärerna, med vackert formulerade filmpolitiska mål om jämställdhet. Fortsatt utveckling kräver konkreta åtgärder.

Motion från den allmänna motionstiden

Olof Lavesson m.fl. (M) anför i motion 2015/16:2135 yrkande 3 att erfarenheterna från de senaste årens framgångsrika arbete med att göra svensk film mer integrerad och jämställd bör tas till vara och vara en del av en ny filmpolitik.

Utskottets ställningstagande

Det är viktigt att filmpolitiken bidrar till att jämställdhet och mångfald präglar filmområdet. Detta kommer också till uttryck i ett av de föreslagna målen. Utskottet vill vidare peka på att Filminstitutet enligt regeringens riktlinjebeslut ska främja jämställdhet och mångfald på filmområdet. I likhet med regeringen vill utskottet också peka på filmbranschens ansvar. I sammanhanget ska nämnas att Filminstitutet i rapporten Filmåret i siffror 2015 anför att det under 2015 skedde en tydlig ökning av jämställdheten generellt inom svensk film.

Det har under åren bedrivits ett omfattande arbete för att öka jämställdhet och mångfald inom filmområdet. Det är viktigt att detta arbete fortsätter. Utskottet är dock inte berett att föreslå tillkännagivanden i enlighet med motionsyrkandena. Därmed avstyrks motionerna 2015/16:3385 (M, C, L, KD) yrkande 12 och 2015/16:2135 (M) yrkande 3.

Utvärdering av jämställdhets- och mångfaldsmålen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att regelbundet utvärdera jämställdhets- och mångfaldsmålen med hänvisning till bl.a. Stiftelsen Svenska Filminstitutets arbete med frågan.

Jämför reservation 7 (SD).

Propositionen

Regeringen anför i propositionen att filmpolitiken ska skapa möjligheter för att en mångfald av röster får höras, vilket bidrar till att stärka kvaliteten och relevansen i svensk filmproduktion och till en ökad öppenhet och förståelse mellan människor. I propositionen anføres vidare att det återkommande bör analyseras vilka som får möjlighet att uttrycka sig i film både framför och bakom kameran.

Motionen

Följdmotion

Rossana Dinamarca m.fl. (V) anför i motion 2015/16:3366 yrkande 2 att regeringen bör se till att det regelbundet utvärderas hur väl jämställdhets- och mångfaldsmålen efterlevs samt att det analyseras om den förda filmpolitiken leder till ökad jämställdhet och mångfald. För att de senaste årens framsteg inte ska bli en parentes måste den föreslagna målsättningen om jämställdhet och mångfald för filmpolitiken kompletteras med en analys av hur den nya politiken påverkar kvinnors och andra marginaliserade gruppers möjligheter att inkluderas i filmbranschen på goda villkor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis understryka vikten av bredd och mångfald inom svensk film. Som utskottet anført ovan är det angeläget att arbetet för att öka jämställdhet och mångfald på filmområdet fortsätter. Det är också viktigt att fortlöpande följa upp och utvärdera det arbete som bedrivs. Utskottet anser dock att detta i första hand är en fråga för Filminstitutet. Utskottet konstaterar att sådana uppföljningar av jämställdhet inom stödgivningen har gjorts och görs regelbundet av Filminstitutet. Utskottet avstyrker därmed motion 2015/16:3366 (V) yrkande 2.

Styrning och inflytande

Stiftelsen Svenska Filminstitutets roll och framtida organisationsform

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att Stiftelsen Svenska Filminstitutets roll och framtida organisationsform snarast bör utredas. Riksdagen bifaller därmed helt eller delvis motionsyrkanden om detta.

Jämför reservation 8 (S, MP).

Bakgrund

Filminstitutet har funnits sedan 1960-talet, men Stiftelsen Svenska Filminstitutet bildades formellt 1993. Enligt stiftelseförordnandet är det styrelsen som leder Filminstitutet och är ansvarig för verksamheten. Styrelseledamöterna utses av regeringen. Till styrelsens uppgifter hör att utse en verkställande direktör som ansvarar för den löpande förvaltningen enligt de riktlinjer och anvisningar som styrelsen meddelar.

En handling är enligt tryckfrihetsförordningen allmän om den förvaras hos en myndighet och är inkommen dit, eller upprättad där. Rätten att ta del av allmänna handlingar får begränsas genom lag, dvs. offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL.

Enligt bilagan till OSL ska all verksamhet vid Stiftelsen Svenska Filminstitutet utom verksamhet som avser fördelning av stöd enligt filmavtalet omfattas av handlingsoffentlighet. Eftersom filmavtalet nu upphör innebär det i princip att offentligheten ökar. Regeringen anför att eftersom det kan finnas uppgifter i de bidragsansökningar som inkommer till Filminstitutet som kan behöva omfattas av sekretess kommer regeringen att se över hur en ändamålsenlig reglering av sekretess för vissa uppgifter i Filminstitutets verksamhet bör utformas. Regeringen kommer också att se över regleringen av Filminstitutets verksamhet i bilagan till OSL.

Propositionen

Från och med den 1 januari 2017 avser regeringen att filmpolitiken ska bli en fullt ut integrerad del av kulturpolitiken och – i likhet med de flesta andra kulturpolitiska områden – en del av statsbudgeten.

Regeringens bedömning är att Filminstitutet bör ansvara för genomförandet av den statliga filmpolitiken och fördelning av de statliga filmpolitiska stöden. Filminstitutets verksamhet bör bedrivas med utgångspunkt i målen för den nationella filmpolitiken och regeringens styrning samt efter samråd med

branschens aktörer. Detaljregleringen i regeringens styrning bör vara begränsad.

Med den nya filmpolitiken kommer hela Filminstitutets verksamhet att styras av samma mål och återrapporteringsrutiner. Regeringen anser att det skapar förutsättningar för en mer effektiv och transparent verksamhet. Att filmpolitiken får en enhetlig styrning, som i vissa delar är mindre detaljreglerad än nuvarande filmavtal, innebär, enligt regeringen, ett ökat ansvar och ökade befogenheter för Filminstitutet. Filminstitutet får det övergripande ansvaret att forma ett system av stöd och annan verksamhet som bidrar till att de filmpolitiska målen uppnås. För att detta ska vara möjligt krävs en nära dialog med filmbranschen. Filminstitutets skyldighet att samråda med branschen bör därför tydliggöras. Måluppfyllelsen bör bedömas utifrån en sammanvägning och helhetsbedömning av ett flertal olika indikatorer. Utvecklingen och urvalet av indikatorer bör genomföras av Filminstitutet efter samråd med branschen.

För att stärka branschens insyn och inflytande i Filminstitutet bör det enligt regeringen införas särskilda råd med syfte att bistå i utformningen av de filmpolitiska stöden och att vara rådgivande i institutets arbete. Regeringen gör bedömningen att Filminstitutets styrelse bör utse ledamöterna i råden. Dessa bör bestå av personer med stort kunnande om film och filmbranschen, förutom alla det nuvarande filmavtalets parter, exempelvis kreatörernas organisationer, de regionala produktionscentrumen, filmfinansiärer och företrädare för nya visningsformer, bedömer regeringen att det som utgångspunkt bör finnas tre råd: Rådet för utveckling och produktion, Rådet för spridning och visning samt Rådet för filmkulturella frågor. Råden ska ha en tydlig koppling till de stödformer som föreslås.

Regeringens bedömning är att Filminstitutet även fortsättningsvis bör vara en stiftelse. I propositionen anföras att dagens styrning av Filminstitutet bedöms vara i linje med styrning av en myndighet och att även regler om t.ex. upphandling och handlingsoffentlighet är desamma. Förutom att den nuvarande regleringen av verksamheten gör att Filminstitutet betraktas som en myndighetsliknande organisation kan en ombildning innebära negativa konsekvenser kostnadsmässigt och för bl.a. personal, fastighetsförvaltning och samlingar. Regeringen anför att stiftelseformen i sig inte utgör hinder för regeringen att tydliggöra och förstärka styrningen av den statliga filmpolitiken. Regeringen anser att det i nuläget saknas tungt vägande skäl för att ombilda Filminstitutet till en myndighet men att frågan vid behov kan aktualiseras längre fram.

Motionerna

Följdmotioner

Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) anför i motion 2015/16:3385 yrkande 5 att Filminstitutets roll och framtida organisationsform bör utredas. Motionärerna anför en ny filmpolitik också borde innebära att en ny organisation för svensk

film i dess helhet utreds. I motionen anföras att regeringen valt att ge ett redan i dag mäktigt filminstitut ännu mer makt genom att det vid sidan av sin vanliga verksamhet också ska utse personer i de tre branschråden. Därtill ska Filminstitutet ta fram de målbildindikatorer efter vilka den egna verksamheten ska utvärderas. Detta innebär, menar motionärerna, mer makt till Filminstitutet och en större byråkratisk överbyggnad kring hela skapandeprocessen. Det rimliga är i stället att göra en ordentlig utvärdering av Filminstitutets framtid givet de nya förutsättningarna.

Aron Emilsson m.fl. (SD) framför i motion 2015/16:3387 yrkande 5 att Filminstitutet riskerar att omvandlas till en politiskt färgad institution eftersom regeringen tillsätter samtliga nio ledamöter till Filminstitutets styrelse. Därtill ska den av regeringen tillsatta styrelsen utse ledamöterna i de rådgivande råden. Personer med besvärliga synpunkter eller åsikter kan komma att väljas bort. Branschråden riskerar att bli råd av ja-sägare, vilket enligt motionärerna undergräver branschrådets trovärdighet. Motionärerna hänvisar till att myndighetsformen är huvudregel för statlig verksamhet och anser att skälen för att göra undantag för Filminstitutet bör motiveras ytterligare.

Utskottets ställningstagande

Regeringen väljer att ge ansvaret för genomförandet av den nya statliga filmpolitiken till Filminstitutet, som därmed får en ännu starkare roll än i dag. Filminstitutet får ett ökat ansvar och ökade befogenheter. Det blir Filminstitutet som får det övergripande ansvaret att forma ett system av stöd och annan verksamhet som bidrar till att de filmpolitiska målen uppnås. Utskottet menar att det rimliga vore att tillsätta en utredning om Filminstitutets framtid givet de nya förutsättningarna. En ny filmpolitik bör också innebära att en ny organisation för svensk film i dess helhet utreds.

Riksdagen bör därför rikta ett tillkännagivande till regeringen om att snarast utreda Filminstitutets roll och framtida organisationsform enligt ovan. Därmed tillstyrker utskottet motion 2015/16:3385 (M, C, L, KD) yrkande 5 och tillstyrker delvis motion 2015/16:3387 (SD) yrkande 5.

Former för samverkan och inflytande

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att skyndsamt utreda hur parts- och branschsamverkan kan utvecklas efter att den nuvarande modellen med ett gemensamt filmavtal slutar att gälla. Riksdagen bifaller därmed ett motionsyrkande om detta.

Jämför reservation 9 (S, MP).

Propositionen

Regeringen gör bedömningen att nya former för samverkan med filmbranschen bör införas som inkluderar såväl de nuvarande parterna i filmavtalet som andra centrala aktörer inom sektorn. Samverkan med filmbranschen bör ske både på övergripande politisk nivå och mellan Filminstitutet och branschens aktörer. Syftet med samverkan bör framför allt vara att garantera filmbranschens aktörer insyn och möjlighet att påverka utformningen av filmstöden. Det bör som framkommit ovan ske genom att särskilda råd inrättas vid Filminstitutet. Ledamöter i råden bör utses av Filminstitutets styrelse.

Regeringen framför vidare i propositionen att det som utgångspunkt bör finnas tre råd: Rådet för utveckling och produktion, Rådet för spridning och visning samt Rådet för filmkulturella frågor. Råden bör ha en tydlig koppling till de stödformer som föreslås, men gränserna mellan grupperna bör inte vara strikta när det gäller representationen. De tre råden kan vid behov delas in i mindre grupper och kompletteras med mer specialiserade eller bredare avstämningar där andra aktörer än de som är representerade i råden inkluderas.

Motionen

Följdmotion

Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) anför i motion 2015/16:3385 yrkande 10 att det bör utredas hur parts- och branschsamverkan kan utvecklas även efter att nuvarande modell med ett gemensamt filmavtal slutat gälla. I motionen anförts att 50 år av erfarenheter av att samverka inom ramen för filmavtalet måste tas till vara och utvecklas. Motionärerna anför att filmavtalet hade brister men också stora förtjänster framför allt avseende samverkan mellan alla branschens parter. Detta riskerar nu att försvinna med en statlig filmpolitik. Motionärerna skriver vidare att regeringens hantering av filmfrågan innebar att möjligheten att ta till vara det som var positivt med filmavtalet, ekonomiskt och erfarenhetsmässigt, försvann. Motionärerna understryker behovet av att utveckla en modern politik där alla parters erfarenheter tas till vara.

Utskottets ställningstagande

50 år av erfarenheter att samverka genom olika filmavtal måste tas till vara och utvecklas. Filmavtalet hade brister men också stora förtjänster framför allt avseende samverkan mellan alla branschens parter. Utskottet ser risker på detta område. Filmavtalets förtjänster vad avser samverkan och inflytande bör tas till vara.

Utskottet kritiserar också regeringens hantering av filmavtalsfrågan med att först riva upp avtalet och sedan börja utreda en statlig filmpolitik.

Utskottet ser ett behov av att utveckla en modern politik där alla parters erfarenheter tas till vara och inflytande garanteras. Detta öppnar upp för ett

breddat konstnärligt innehåll och förbättrade finansiella förutsättningar för svensk film.

Riksdagen bör därför rikta ett tillkännagivande till regeringen om att skyndsamt utreda hur parts- och branschsamverkan kan utvecklas efter att den nuvarande modellen med ett gemensamt filmavtal slutar att gälla.

Det innebär att riksdagen bör bifalla motion 2015/16:3385 (M, C, L, KD) yrkande 10.

Utvärdering av den nya filmpolitiken

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om utvärdering av en ny filmpolitik av extern part.

Jämför reservation 10 (M, C, L, KD).

Propositionen

Enligt regeringen innebär mer konkreta mål att styrningen blir tydligare och måluppfyllelsen lättare att utvärdera.

Motionen

Följdmotion

Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) begär i motion 2015/16:3385 yrkande 4 att det bör tas fram en plan för hur en ny filmpolitik ska utvärderas av en extern part. Motionärerna anser att det saknas en idé om hur och på vilket sätt den nya filmpolitiken ska utvärderas. Det är viktigt att den nya filmpolitiken utvärderas redan efter några år och att denna utvärdering görs av en extern part. Filminstitutet bör inte utvärdera den egna verksamheten. Filminstitutets verksamhet bör i stället regelbundet utvärderas av en extern lämplig part för att det successivt ska kunna göras förbättringar och nödvändiga förändringar av en ny filmpolitik.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar motionärernas bedömning om vikten av utvärdering av filmpolitiken. Utskottet avser att noga följa frågan om hur detta sker. Utskottet menar dock att det är för tidigt att nu ta fram en plan för hur en utvärdering ska ske. Utskottet vill också peka på den årliga, fortlöpande uppföljningen som görs av regeringen inom ramen för mål- och resultatstyrningen. Utskottet avstyrker därmed motion 2015/16:3385 (M, C, L, KD) yrkande 4.

Finansiering av ny svensk film

Finansieringen av filmpolitiken

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att skyndsamt utreda en alternativ finansiering av filmpolitiken med utgångspunkt i att behålla den nuvarande mervärdesskattesatsen på biografbiljetter. Riksdagen bifaller därmed helt eller delvis motionsyrkanden om detta.

Jämför reservation 11 (S, MP).

Bakgrund

I budgetpropositionen föreslog regeringen att den nya filmpolitiken skulle finansieras genom en höjning av mervärdesskatten för tillträde till biografföreställningar. I december 2015 beslutade riksdagen i enlighet med regeringens förslag (prop. 2015/16:1, bet. 2015/16:FiU1, rskr. 2015/16:51). Regeringen bedömer i budgetpropositionen att den ökade kostnaden för biograferna delvis kommer att kompenseras genom att den 10-procentiga biografavgiften försvinner när filmavtalet upphör. Samtidigt konstaterar regeringen att effekterna av den höjda mervärdesskatten kommer att variera för olika typer av biografer. De föreningsdrivna biograferna är t.ex. i normalfallet inte mervärdesskattepliktiga, vilket innebär att de inte påverkas av den höjda mervärdesskatten.

Motionerna

Följdmotioner

Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) begär i motion 2015/16:3385 yrkande 9 ett tillkännagivande om en utredning om en alternativ finansiering av filmpolitiken med utgångspunkt i att nuvarande nivå på biomomsen bibehålls. Regeringens beslut att säga upp filmavtalet innebär, skriver motionärerna, att flera finansiärer av svensk film försvinner och att skattebetalarna tvingas kompensera filmbranschen för dessa intäktsbortfall. Regeringen har valt att höja momsen på biobiljetter, vilket enligt motionärerna kommer att slå mot biobesökare liksom enskilda biografägare. I motionen framförs att det rimliga i stället bör vara att uttala en ambition att återgå till den 6-procentiga biomomsen och utreda en alternativ finansiering byggt på de erfarenheter som 50 år av filmavtal har gett. Detta ligger också i linje med att se filmen som en del av kulturpolitiken i stort. Vill man att filmen ska behandlas som en naturlig del av den övriga kulturpolitiken bör filmen också omfattas av 6-procentig kultur moms.

Aron Emilsson m.fl. (SD) begär i motion 2015/16:3387 yrkande 10 att regeringen noggrannare bör utreda hur mervärdesskattehöjningen påverkar småortsbiograferna. Regeringen bör därför, anser motionärerna, arbeta fram ett bättre förslag för att värna småortsbiograferna och gå igenom finansieringsfrågan ännu en gång för att utvärdera om en mervärdesskattehöjning verkligen är den bästa vägen att gå.

Motioner från den allmänna motionstiden

Olof Lavesson m.fl. (M) anför i motion 2015/16:2135 yrkande 1 att svensk films framtida finansiering bör utredas. I motionen framförs att Moderaterna vill se en filmpolitik som fortsatt bygger på samverkan mellan olika aktörer. Regeringen har, menar motionärerna, tvingats till kompensatoriska åtgärder som finansieras med en kraftigt höjd mervärdesskatt på biobiljetter. Motionärerna anser att biomomsen slår hårt mot näringen i stort och inte minst mot mindre biografer på landsbygden. Om och hur filmavtalet skulle ersättas borde enligt motionärerna självklart ha utretts innan beslut fattades i frågan.

Skatteutskottets yttrande (yttr. 2015/16:SkU10y)

Skatteutskottet anför i sitt ställningstagande bl.a. följande:

I budgetpropositionen föreslog regeringen vidare att den nya filmpolitiken skulle finansieras genom en höjning av mervärdesskatten för tillträde till biografföreställningar. I december 2015 beslutade riksdagen i enlighet med regeringens förslag (prop. 2015/16:1 Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 6.32, bet. 2015/16:FiU1, rskr. 2015/16:51). Förslaget innebär en ändring i 7 kap. 1 § mervärdesskattelagen (1994:200).

Regeringen bedömde i budgetpropositionen att den ökade kostnaden för biograferna delvis kommer att kompenseras genom att den tioprocentiga biografavgiften försvinner när filmavtalet upphör. Samtidigt konstaterar regeringen att effekterna av den höjda mervärdesskatten kommer att variera för olika typer av biografer. De föreningsdrivna biograferna är t.ex. i normalfallet inte mervärdesskattepliktiga, vilket innebär att de inte påverkas av den höjda mervärdesskatten.

I utskottets yttrande vid beredningen av budgetpropositionen för 2016 anförde utskottet i sitt ställningstagande att utskottet inte hade något att invända mot regeringens förslag eftersom det under förutsättning att filmavtalet som finansieringsmodell upphör inte finns skäl att behålla en reducerad skattesats på tillträde till biografföreställningar. Detta innebär att skattesatsen höjdes från 6 till 25 procent genom ett beslut som träder i kraft den 1 januari 2017.

Utskottet vidhåller denna uppfattning. Mot bakgrund av det anförda anser utskottet inte att någon åtgärd är nödvändig med anledning av yrkandena i följdmotionerna. Yrkandena bör avstyrkas av kulturutskottet.

I övrigt har utskottet inte något att anföra med anledning av regeringens förslag.

I yttrandet finns två avvikande meningar, (M, C, L, KD och SD).

Utskottets ställningstagande

Regeringens beslut att säga upp filmavtalet innebär att flera finansiärer av svensk film försvinner och att biobesökarna tvingas kompensera filmbranschen för dessa intäktsbortfall. Utskottet delar motionärernas bedömning att den höjda mervärdesskatten kommer att slå mot biobesökare liksom mot enskilda biografägare. Det är enligt utskottet rimligt att utreda frågan om framtida finansiering av filmpolitiken. Det rimliga bör vara att uttala en ambition att återgå till en 6-procentig mervärdesskatt på biografbiljetter.

Riksdagen bör därför rikta ett tillkännagivande till regeringen om att skyndsamt utreda en alternativ finansiering av filmpolitiken med utgångspunkt i att behålla nuvarande mervärdesskattesats på biografbiljetter. Därmed tillstyrker utskottet motion 2015/16:3385 (M, C, L, KD) yrkande 9 och tillstyrker delvis motionerna 2015/16:2135 (M) yrkande 1 och 2015/16:3387 (SD) yrkande 10.

Gemensam finansiering av staten och filmbranschen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om en gemensam finansiering av filmpolitiken av både staten och filmbranschen.

Jämför reservation 12 (SD).

Motionen

Följdmotion

Aron Emilsson m.fl. (SD) begär i motion 2015/16:3387 yrkande 6 ett moderniserat filmavtal där både staten och filmbranschen finansierar filmpolitiken. Regeringens förslag visar enligt motionärerna ingen vilja till att kompensera filmbranschen ekonomiskt på en nivå som täcker filmbranschens ekonomiska bortfall från eftermarknadens sjunkande försäljning. Motionärerna menar att ett förstatligande av filmpolitiken inte är rätt väg att gå.

Utskottets ställningstagande

Utskottet finner inte skäl att rikta ett tillkännagivande till regeringen om att staten och filmbranschen gemensamt ska finansiera filmpolitiken inom ramen för ett moderniserat filmavtal. Motion 2015/16:3387 (SD) yrkande 6 avstyrks därmed.

Differentierad biografavgift

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om en differentierad biografavgift.

Jämför reservation 13 (SD).

Bakgrund

Filmavtalets finansiering är i väsentlig grad beroende av intäkterna från biografavgiften, som bygger på försäljning av biografbiljetter. Biografavgiften motsvarar 10 procent av bruttobiljettintäkten. Inbetalningen av biografavgiften till Filminstitutet görs av biografägarna, som i filmavtalet företräds av Sveriges Biografägareförbund, Riksorganisationen Folkets Hus och Parker och Riksföreningen Våra Gårdar. I praktiken bidrar dock även distributörerna, företrädda av Sveriges Filmuthyrareförening u.p.a., till finansieringen genom att de avstår en del av filmhyran med hänvisning till den 10-procentiga avgiften.

Motionen*Följdmotion*

Aron Emilsson m.fl. (SD) begär i motion 2015/16:3387 yrkande 7 en förutsättningslös utredning av en differentierad biografavgift för inhemsk film och utomeuropeisk film, vilket, enligt motionärerna, skulle kunna ge den svenska filmen ett välbehövligt tillskott samtidigt som det ökar svensk films inhemska konkurrenskraft.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser inte skäl att utreda frågan om en differentierad biografavgift. Motion 2015/16:3387 (SD) yrkande 7 avstyrks därmed.

Inkludering av voddtjänster i finansieringsmodellen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att inkludera voddtjänster i den nya filmpolitikens finansieringsmodell.

Bakgrund

Vod är en förkortning för Video on Demand, video på begäran. De legala digitala tjänsterna för visning av film på nätet brukar delas upp i två delar,

beställtjänster eller Transaction vod (T-vod) och prenumerationstjänster eller Subscription vod (S-vod).

I Framtidens filmpolitik (Ds 2015:31) anges att omsättningen på dvd-marknaden mer än halverats utan att intäkterna från vodtjänsterna kompenserat för detta. För konsumenterna har digitala visningstjänster gynnat konsumenterna som fått tillgång till mer film.¹²

Propositionen

Regeringen avvisar i propositionen förslag med innebörden att Sverige, liksom t.ex. Frankrike och Polen, ska införa någon typ av procentuell avgift på bruttoinkomsterna för t.ex. vodleverantörer som avsätts för filmproduktion. Regeringen anför att det finns flera problem med att införa avgifter liknande dem som finns i t.ex. Polen, bl.a. för att sådana avgifter är att betrakta som punktskatter. Eftersom budgetlagen (2011:203) inte medger specialdestinerade skatter skulle sådana avgifter därför inte på samma sätt som i vissa andra länder kunna garanteras för filmändamål. Därtill skulle en avgift på digitala visningstjänster för film innebära relativt begränsade intäkter eftersom omsättningen i de svenska vodföretagen är låg.

Motionen

Motion från den allmänna motionstiden

Lars-Axel Nordell m.fl. (KD) begär i motion 2015/16:2258 yrkande 28 en översyn av hur vodtjänster kan inkluderas i den nya filmpolitiken. I motionen anförts att det är viktigt att nya aktörer på marknaden inkluderas i arbetet att ta fram en ny ersättningsmodell.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser i likhet med regeringen inga skäl att inkludera vodtjänster i finansieringsmodellen på det sätt som föreslås i motionen. Utskottet avstyrker därför motion 2015/16:2258 (KD) yrkande 28.

Insatser mot olovlig hantering av film

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att regeringen skyndsamt bör ta fram förslag för det fortsatta arbetet med att beivra illegal spridning av film. Riksdagen bifaller därmed helt eller delvis motionsyrkanden om detta.

¹² Framtidens filmpolitik, Ds 2015:31, s. 43.

Bakgrund

I Filmåret i siffror 2015 bedöms att 13 procent av filmkonsumtionen sker via någon illegal sajt. På uppdrag av Filminstitutet gjordes hösten 2014 en marknadsundersökning där det totala filmtittandet beräknades till 90 filmer per person och år, eller 80 filmer per person och år om man exkluderade tittandet via illegala sajter.¹³

I Framtidens filmpolitik refereras bl.a. till att EU-kommissionen i olika sammanhang har tagit upp problemen med det som kallas svarta fönster.¹⁴ Exklusiv visningsrätt förhindrar möjligheten att utveckla tjänster som möter konsumenternas efterfrågan på digitala visningsmöjligheter.¹⁵

EU-kommissionen har i en studie genomförd i tio europeiska länder analyserat filmpubliken ur olika perspektiv. Undersökningen visar att mer än 40 procent av unga vuxna i de undersökta länderna (inte Sverige) laddar ned minst en film i veckan och mer än 30 procent streamar minst en film i veckan.¹⁶

Kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke initierade hösten 2015 rundabordssamtal om illegal spridning och konsumtion av upphovsrättskyddat material med filmbranschen.

I december 2015 presenterade EU-kommissionen ett förslag till handlingsplan för en mer modern och europeisk ram för upphovsrätt. Syftet är att belöna kreativitet och ge EU-medborgare tillgång till ett brett och lagligt utbud av innehåll samtidigt som upphovsmän och andra rättighetshavare garanteras en rimlig ersättning. Enligt uppgift avses förslag enligt handlingsplanen lämnas i höst.

Regeringen har beslutat att avsätta 20 miljoner kronor per år 2016–2019 till Patent- och registreringsverket (PRV) och Vinnova för att öka kunskapen om immaterialrätt och immateriella tillgångar, innovation och ekonomisk tillväxt. PRV ska bl.a. göra en kartläggning av hur utbrett problemet med upphovsrättsintrång i den digitala miljön är. Med den som grund ska lämpliga informations- och kunskapssatsningar riktade mot allmänheten genomföras för att värna upphovsrätten, minska upphovsrättsintrången i den digitala miljön och öka intresset för att ta del av upphovsrättsligt skyddat material genom lagliga alternativ.

Näringsutskottet höll den 28 april 2016 en öppen utfrågning om piratkopiering och andra rättighetsintrång på den digitala marknaden. Justitie- och migrationsminister Morgan Johansson anförde då bl.a.

Jag skulle därför vilja öppna för att vi också ser över straffrätten i den här delen och öppnar för möjligheten att införa ett grovt brott när det gäller dessa intrång.

¹³ Filmåret i siffror 2015, Svenska Filminstitutet, s. 28 f.

¹⁴ Se bl.a. A profile of current and future audiovisual audience, EU-kommissionen 2014.

¹⁵ Framtidens filmpolitik, Ds 2015:31, s. 37.

¹⁶ A profile of current and future audiovisual audience, EU-kommissionen 2014, s. 26.

Propositionen

Regeringen gör i propositionen bedömningen att den nationella filmpolitiken bör omfatta insatser mot olovlig hantering av film och främja lagliga alternativ.

I propositionen anförs att statens insatser t.ex. bör bidra till att stärka de legala alternativen och att förbättra informationen till allmänheten om följderna av olovlig spridning av film. Regeringen anser vidare att filmpolitiken bör medverka till frivilliga överenskommelser som försvårar för de aktörer som tjänar pengar på olovlig hantering av upphovsrättsskyddat material.

I 2013 års filmavtal avsätts 9 miljoner kronor årligen till åtgärder för att motverka olovlig hantering av film. Resurserna förvaltas av Film- och TV-branschens samarbetskommitté som består av representanter för alla avtalsparter utom staten. Resurserna har bl.a. använts till att ta fram skolmaterial och kunskapssammanställningar samt till att driva vissa rättsliga processer. Resurserna har inte fullt ut förbrukats av kommittén, och resurser finns därför reserverade för detta ändamål hos Filminstitutet. Regeringen anser att dessa medel för åtgärder mot olovlig hantering av film fortsättningsvis bör användas för detta ändamål av Film- och TV-branschens samarbetskommitté. När dessa resurser är förbrukade menar regeringen att Filminstitutet efter samråd med branschen bör avgöra i vilken omfattning och på vilket sätt filmpolitiken bäst kan bidra till insatser fortsättningsvis.

Motionerna

Följdmotioner

Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) begär i motion 2015/16:3385 yrkande 7 att det ska tas fram förslag för det fortsatta arbetet med att beivra illegal spridning av film på nätet. Motionärerna anser att den illegala spridningen långsiktigt är ett stort hot mot filmen som konststart. Sverige behöver därför en sammanhängande och långsiktig strategi för att komma till rätta med detta problem.

Aron Emilsson m.fl. (SD) anför i motion 2015/16:3387 yrkande 8 att det hade varit lämpligare att invänta ny lagstiftning på upphovsrättsområdet innan filmavtalet sades upp. Sverigedemokraterna anser att det är politikens uppgift att försöka finna sätt att strama åt och skärpa lagstiftningen kring olovlig visning och hantering av film. Då grundproblematiken är så omfattande borde man enligt Sverigedemokraterna ha beaktat detta i den nya filmpolitiken.

I motionen framförs vidare att filmbranschen bör åta sig att försöka förse marknaden med legala digitala visningslösningar som kan konkurrera och leverera en bättre film och konsumentupplevelse än de illegala lösningarna. De s.k. svarta fönstren bör elimineras som en förebyggande åtgärd mot piratkopiering och illegal spridning. Även om det politiska makten kan skärpa lagstiftningen på fildelningsområdet anser motionärerna att den troligtvis mest

effektiva lösningen mot illegal kopiering är att filmbranschen försöker efterlikna det musikbranschens klarat av, dvs. skapa ett konkurrenskraftigt legalt visningsfönster med ett stort och brett utbud.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att den illegala spridningen långsiktigt är ett stort hot mot filmen och dess framtid. Om människor slutar att betala för att se film undergräver detta branschens möjlighet till finansiering och därmed till möjligheten att producera film. Sverige behöver därför en sammanhängande och väl genomarbetad politik för att så snart som möjligt komma till rätta med detta växande problem. Det behövs en långsiktig strategi för att motverka illegal spridning av film.

Riksdagen bör därför rikta ett tillkännagivande till regeringen om att skyndsamt ta fram förslag för det fortsatta arbetet med att beivra illegal spridning av film. Därmed tillstyrker utskottet motion 2015/16:3385 (M, C, L, KD) yrkande 7 och tillstyrker delvis 2015/16:3387 (SD) yrkande 8.

Produktionsincitament

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att regeringen skyndsamt bör utreda möjligheten till produktionsincitament och finansieringsstimulanser för filminspelning. Riksdagen bifaller därmed motionsyrkanden om detta.

Propositionen

Regeringen gör bedömningen att Sverige bör vara ett attraktivt inspelningsland för såväl svenska som utländska film- och tv-produktioner. Frågor om hur Sverige kan utvecklas som ett attraktivt inspelnings- och produktionsland är viktiga i statens samverkan med regionerna om filmpolitiken. Regeringen avser att nära följa hur den svenska filmbranschens konkurrenskraft påverkas av den europeiska utvecklingen.

Många europeiska länder har de senaste åren infört olika typer av incitamentssystem med skattelättnader för film- och tv-produktion i syfte att attrahera utländska filminspelningar till det egna landet. Regeringen anser att frågan om skatteincitament är problematisk ur ett svenskt perspektiv. Införande av någon form av särreglering för film- och tv-produktion i Sverige skulle gå emot de skattepolitiska riktlinjernas krav på generella skatteregler (prop. 2014/15:100 avsnitt 5.5, bet. 2014/15:FiU20, rskr. 2014/15:254). Dessutom riskerar kostnaden att bli relativt hög eftersom även filmproduktioner som skulle ha genomförts i Sverige även utan

skatteincitament skulle få del av eventuella subventioner. I ett europeiskt perspektiv leder utvecklingen av skatteincitament till en osund konkurrens mellan grannländer som riskerar att tvinga länderna att införa allt större subventioner för att vara konkurrenskraftiga. Regeringen anser därför att breda skattebaser och låga skattesatser är att föredra framför olika typer av särlagstiftningar.

Motionerna

Följdmotioner

Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) begär i motion 2015/16:3385 yrkande 11 ett tillkännagivande om att utreda möjligheten till produktionsincitament och finansieringsstimulanser för filminspelning. I motionen anförts att Sverige har alla förutsättningar att vara ett land där det produceras många bra svenska filmer och som också lockar utländska filmbolag. Det som hindrar svenskt filmskapande är de höga kostnader som produktioner är förknippade med. Sverige bör utreda förutsättningarna för att i likhet med många andra länder införa någon form av produktionsincitament för filminspelning.

Aron Emilsson m.fl. (SD) begär i motion 2015/16:3387 yrkande 9 att Sverige ska införa ett produktionsincitament för filmproduktion i Sverige. Ett produktionsincitament kan, anser motionärerna, stärka svensk filmindustri i den internationella konkurrensen och ta bort de barriärer som finns för filmproduktion i Sverige.

Motion från den allmänna motionstiden

Aron Emilsson m.fl. (SD) begär i motion 2015/16:1848 yrkande 4 ett införande av produktionsincitament för filmproduktion i Sverige.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar inledningsvis att Sverige har goda förutsättningar att vara ett land där det produceras många svenska filmer och som också lockar utländska filmbolag. Det som hindrar filmproduktion i Sverige är dock många gånger de höga kostnader som produktioner är förknippade med.

Utskottet anser att förutsättningarna för att i likhet med flera andra länder införa någon form av produktionsincitament för filmproduktion bör utredas. En sådan lösning skulle kunna skapa bättre förutsättningar för internationella filmbolag att förlägga inspelningar i Sverige. Detta skulle långsiktigt stärka svensk film och innebära arbetstillfällen och nya företag. I samband med att detta utreds bör regeringen ta ett helhetsgrepp och se över övriga möjliga förslag till ytterligare finansieringsvägar in i skapandet av ny film.

Riksdagen bör därför rikta ett tillkännagivande till regeringen om att skyndsamt tillsätta en utredning enligt ovan. Därmed tillstyrker utskottet

motionerna 2015/16:1848 (SD) yrkande 4, 2015/16:3385 (M, C, L, KD) yrkande 11 och 2015/16:3387 (SD) yrkande 9.

Ökat samarbete med och mellan regionala filmcentrum

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att stimulera ökat samarbete med och mellan de regionala filmcentrumen.

Jämför reservation 14 (M, C, L, KD).

Propositionen

Regeringen understryker i propositionen att det är regeringens ambition att inom ramen för den nya nationella filmpolitiken stärka samverkan med andra offentliga aktörer, framför allt på regional nivå. Det är av stort värde att det finns en mångfald av offentliga aktörer med olika mål och ambitioner. Samtidigt är det viktigt att alla offentliga stöd och investeringar samspelar väl så att de gemensamt bidrar till en välfungerande filmproduktion och ett brett filmutbud i hela landet. En nära samverkan mellan staten och den regionala nivån är då av stor betydelse.

Motionen

Följdmotion

Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) begär i motion 2015/16:3385 yrkande 13 ett tillkännagivande om att ta fram förslag för att stimulera ökat samarbete med och mellan de regionala filmcentrumen. I motionen framförs att de regionala filmcentrumen är viktiga delar av svensk film. Dessa behöver, enligt motionärerna, fortsatta stöd, men behöver också stimuleras till att närma sig varandra. En modern filmpolitik bör formulera idéer om hur detta ska kunna ske, och den utredning som motionärerna förespråkar bör därför också titta på incitament för ökat samarbete med och mellan de regionala filmcentrumen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill understryka hur viktiga de regionala filmcentrumen är som aktörer inom filmpolitiken. Regionernas andel av finansieringen av svensk långfilm uppgår under 2010-talet till ca 10 procent (prop. 2015/16:132 s. 38). Genom de regionala filmcentrumen skapas arbetstillfällen, och en infrastruktur för filmproduktion upprätthålls och utvecklas. Utskottet delar motionärernas bedömning att samarbetet med och mellan de regionala

filmcentrumen bör öka. Detta är dock i första hand en fråga för berörda aktörer. Utskottet avstyrker därmed motion 2015/16:3385 (M, C, L, KD) yrkande 13.

Nationella filmstöd

Utformningen av stödsystem

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om utformningen av stödsystem och riktlinjer för stödgivning till film.

Jämför reservation 15 (SD).

Propositionen*Övergripande riktlinjer vid stödgivning*

Regeringens bedömning är att all stödgivning bör syfta till att uppnå de filmpolitiska målen och präglas av transparens, förutsägbarhet och långsiktighet. Den närmare utformningen av filmstöden bör beslutas av Filminstitutet efter samråd med de tre branschråden. Filmstöden bör utformas utifrån en bredare inriktning vid stöd till utveckling och en mer begränsad inriktning vid stöd till produktion.

Regeringen avser att utarbeta en förordning om stödgivning till svensk film. Alla stöd ska styras genom ett sammanhållet system. Regeringens ambition är att detaljregleringen ska minska i jämförelse med 2013 års filmavtal såväl när det gäller den ekonomiska fördelningen mellan stöden som stödens utformning.

Regeringen avser att ge Filminstitutet i uppdrag att senast den 30 september 2016 återkomma med förslag om den övergripande fördelningen av anslaget 10:1 Filmstöd för 2017.

Stöd för utveckling

Regeringen gör bedömningen att Filminstitutet vid utformningen av filmstöden bör sträva mot att en större andel av resurserna, i jämförelse med 2013 års filmavtal, går till stöd för utveckling. Det bör vara möjligt för både produktionsbolag och professionellt verksamma individer att söka och få stöd för utveckling.

Regeringen gör vidare bedömningen att stödet för utveckling även bör syfta till att stärka filmbranschens utveckling. Stöd bör bl.a. fördelas till produktionsbolag i syfte att skapa kontinuitet och möjlighet till branschutveckling. Stöd kan fördelas till bolag som kontinuerligt arbetar med förnyelse och utveckling av projekt med hög kvalitet och utifrån tidigare framgångar. Framgång bör bedömas utifrån ett brett perspektiv som kan innefatta både publik framgång på biograf eller andra visningsfönster och andra faktorer som t.ex. festivalframgångar eller recensionsindex. Stöd bör

även fördelas i syfte att stärka branschen genom kompetensutveckling och genom utveckling av starka konstnärskap, t.ex. genom talangutveckling.

Stöd för produktion

Regeringen gör bedömningen att stöd för produktion i huvudsak bör gå till långfilm, barn- och ungdomsfilm, kort- och dokumentärfilm samt animation, för olika visningsfönster. Stöden bör bidra till ett brett utbud av en mångfald filmer. Film för barn och unga bör vara särskilt prioriterad. Stöd som fördelas i förhand utifrån kvalitativa kriterier bör utgöra den ekonomiskt sett största andelen stöd.

Stöd för produktion bör även kunna fördelas i efterhand på grundval av en films framgång. Utformningen av sådana stöd bör vara förutsägbar över tid. Filminstitutet bör tillsammans med branschen se över hur andra publika framgångar än intäkter från biografvisning kan ligga till grund för beräkningar av sådana stöd. Stöd till film med bred publik attraktionskraft bör liksom övriga produktionsstöd fördelas utifrån en kvalitativ bedömning och vara utformade så att de bidrar till att nå målen för den nationella filmpolitiken. Om det finns särskilda skäl bör stöd för produktion även kunna omfatta produktioner av serier, t.ex. dramaserier.

Regeringen bedömer vidare att en förutsättning för att ta del av produktionsstöd bör vara att filmen har en ambitiös plan för spridning och visning i olika fönster samt för tillgängliggörande för personer med olika funktionsförmåga. Alla filmer som produceras med statliga stöd bör kunna visas med svensk text. Med produktionsstöd bör även följa vissa krav på att filmen bör vara lätt att se och hitta. Det innebär att den bör finnas tillgänglig för allmänheten även efter att den kommersiella distributionen huvudsakligen avslutats och för icke-kommersiella visningar inom ramen för Sverigefrämjandet. Motsvarande krav bör även gälla för de filmer ur filmarvet som restaureras och digitaliseras med statliga resurser.

Vidare bedömer regeringen att Filminstitutet bör utforma och tillämpa kriterier för bedömning av vilka produktionsbolag som ska vara kvalificerade att ta emot produktionsstöd.

Stöd för spridning och visning

Regeringen gör bedömningen att stöd för spridning och visning bör bidra till att värdefull film sprids och tillgängliggörs såväl i olika visningsfönster som för alla som bor i Sverige. Stödet bör även innefatta stöd för att stärka och utveckla biografer i hela landet.

Stödet syftar till att värdefull film görs tillgänglig i hela landet för en så stor publik som möjligt, oavsett funktionsförmåga eller modersmål. Stödet bör omfatta både svensk och utländsk film samt både nyproducerad film och filmer ur filmarvet. I propositionen anförts att publikperspektivet bör finnas med redan från utvecklingen av en filmidé, så att de olika stöden kompletterar

varandra. Stöden bör utformas för att så långt som möjligt utgå från den enskilda filmens förutsättningar.

Vid utformningen av stödet för visning och spridning bör det enligt regeringen övervägas om särskilt stöd bör ges till nyetablering av biografer på orter där biograf saknas och hur stöd kan ges till komplementbiografer. Ett sådant arbete innebär bl.a. konkurrensrättsliga överväganden.

Motionerna

Följdmotion

Aron Emilsson m.fl. (SD) anser i motion 2015/16:3387 yrkande 11 att det bör vara en fråga för Filminstitutet att i samråd med branschen avgöra hur utformningen av stödsystem ska se ut och hur beslut kring stöd ska fattas. Det ger stödgivningen den flexibilitet som krävs i det föränderliga medie- och filmlandskapet. Stöden bör utgå från den nationella filmpolitiska visionen och de filmpolitiska målen, men detaljerna för hur detta ska gå till bör inte detaljstyras av politiker. Motionärerna understryker också vikten av att film är tillgängligt för individer oberoende av fysiska förutsättningar.

Motion från den allmänna motionstiden

Aron Emilsson m.fl. (SD) anför i motion 2015/16:1848 yrkande 3 att det vore önskvärt med ett särskilt stöd riktat mot nyproduktioner som lyfter upp och levandegör den svenska historien och det svenska kulturarvet. Motionärerna anser att stärkta möjligheter till produktion av historisk film skulle bidra till en ökad gemenskap i samhället och en mer sammanhållen nation. I samma motions yrkande 2 motsätter sig motionärerna skärpta krav på jämställdhet vid utdelning av produktionsstöd.

Utskottets ställningstagande

Regeringens bedömning är att den närmare utformningen av filmstöd är en uppgift för Filminstitutet i samråd med branschens aktörer. Motion 2015/16:3387 (SD) yrkande 11 får därmed anses vara tillgodosedd. Utskottet finner inte skäl att förorda ett tillkännagivande om ett särskilt stöd för nyproduktion som lyfter upp och levandegör den svenska historien och svenskt kulturarv. Motion 2015/16:1848 (SD) yrkandena 2 och 3 avstyrks.

Filmstöd och jämställdhet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om filmstöd och jämställdhet.
Jämför reservation 16 (SD).

Motionerna

Följdmotioner

Aron Emilsson m.fl. (SD) anförs i motion 2015/16:3387 yrkande 2 i denna del att det inte bör ingå i Filminstitutets målsättning att anslå medel efter könsfördelning. I stället bör de primära kriterierna för huruvida en film får produktionsstöd, enligt motionärerna, grunda sig på en bedömning av innehåll och kvalitetssäkring. I motionen framförs bl.a. att filmers kvalitet inte påverkas av en procentandel kvinnor eller män som verkar i filmbranschen.

Rossana Dinamarca m.fl. (V) begär i motion 2015/16:3366 yrkande 1 ett tillkännagivande om att fördelningen av filmstöden rent beloppsmässigt bör bli mer jämställd. I motionen framförs att det inte bara är viktigt att se hur stor andel av samtliga som tilldelats stöd som är kvinnor utan att det också är viktigt att se till att filmstöden fördelas jämnt beloppsmässigt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill understryka vikten av att filmpolitiken bidrar till att långsiktigt främja och upprätthålla jämställdhet och mångfald i svensk filmproduktion, något som också framgår av de föreslagna målen (se ovan). Jämställdhet och mångfald i alla delar av produktionen bidrar till att stärka kvaliteten i svensk film. Det är viktigt att de nationella filmstöden även fortsättningsvis ska fördelas jämnt mellan kvinnor och män. Utskottet avser att följa frågan. Motionerna 2015/16:3366 (V) yrkande 1 och 2015/16:3387 (SD) yrkande 2 i denna del avstyrks.

Filmkulturell verksamhet

Propositionen

Regeringens bedömning är att Filminstitutets filmkulturella verksamhet är ändamålsenlig och fungerar väl. I och med omställningen till en ny filmpolitik bör vissa insatser för spridning och visning ses över tillsammans med liknande bidragsformer som funnits inom ramen för filmavtalet.

Inom ramen för den filmkulturella verksamheten bör det särskilt säkerställas att filmarvet tas till vara, utvecklas och tillgängliggörs. Stöd till restaurering och digitalisering bör förenas med villkor om att rättigheter för tillgängliggörande säkras. Barns och ungas kunskap om film och rörlig bild och deras eget skapande bör även i fortsättningen vara en högt prioriterad fråga. Filminstitutet bör tillsammans med berörda aktörer stärka samverkan om behovet av och tillgången till professionell fortbildning och om formerna för att säkra tillväxten inom branschens alla yrkesgrupper.

Samverkan med andra konstformer

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att stärka filmens samverkan med andra konstformer.

Jämför reservation 17 (M, C, L, KD).

Motionen

Följdmotion

Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) anser i motion 2015/16:3385 yrkande 14 att regeringen bör ta fram förslag som stärker filmens samverkan med övriga konstformer. Motionärerna anser att propositionen saknar konkreta idéer kring hur filmen kan kopplas till övrig kulturpolitik, exempelvis Skapande skola och kultursamverkansmodellen. Motionärerna menar att modern kultur handlar om att konstarter samverkar. I en alltmer global och digitalt uppkopplad värld blir avståndet mellan människor, kulturer, länder och kulturella uttryck mindre. Detta är långsiktigt en positiv utveckling som stärker filmens roll som brobyggare och konstform.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det är viktigt med samverkan mellan olika konstformer, t.ex. inom ramen för Skapande skola. Det är dock inte i första hand staten utan berörda aktörer som ska initiera och driva sådan samverkan. Utskottet avstyrker motion 2015/16: 3385 (M, C, L, KD) yrkande 14.

Stärka svensk amatörfilm

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att stärka svensk amatörfilm med hänvisning till bl.a. det arbete som pågår regionalt. Jämför reservation 18 (M, C, L, KD).

Propositionen

Regeringen anför i propositionen att det är viktigt att den nationella nivån tar till vara den kunskap och de erfarenheter som finns gällande talangutveckling i regionerna, både i de regionala produktionscentrumen och i resurscentrumen. Den nationella filmpolitiken bör bidra till att stärka och utveckla möjligheten till talangutveckling i hela landet och till att stärka de regionala insatserna på detta område.

Motionen

Följdmotion

Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) begär i motion 2015/16:3385 yrkande 15 ett tillkännagivande om att ta fram förslag som stärker svensk amatörfilm.

Utskottets ställningstagande

Den nationella filmpolitiken förutsätter ett visst mått av professionalitet i filmskapandet. De nationella insatser som främjar ren amatörfilm finns inom andra delar av kulturpolitiken och inom utbildningspolitiken, t.ex. insatser inom skolan och folkbildningen.

Utskottet konstaterar att den framtida utvecklingen av filmen är nära förknippad med utvecklingen av konstnärskap och yrkeskompetenser. Möjligheten till talangutveckling är av stor betydelse för utvecklingen av filmen. På flera håll i landet tar bl.a. regionala aktörer ett stort ansvar för att utveckla branschen och för att finna nya talanger. Många skolor arbetar också aktivt med filmskapande och i flera kommuner och län finns filmverkstäder där ungdomar får hjälp med att utveckla sin förmåga på filmens område. Utskottet vill understryka betydelsen av detta arbete.

Utskottet är dock inte berett att tillstyrka ett tillkännagivande till regeringen om att stärka svensk amatörfilm. Därmed avstyrks motion 2015/16:3385 (M, C, L, KD) yrkande 15.

Filmarvet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att utreda finansieringen av en fortsatt digitalisering av filmarvet och därmed säkerställa att det svenska filmarvet bevaras och tillgängliggörs. Riksdagen bifaller därmed helt eller delvis motionsyrkanden om detta.

Bakgrund

Inom Filminstitutet finns ett av världens äldsta filmarkiv. I arkivet finns omkring 21 000 titlar, både svenska och utländska. Samarbete sker mellan Filminstitutet och Kungl. biblioteket med att samla in, katalogisera, bevara, restaurera och tillgängliggöra det svenska filmarvet.

En statlig satsning, totalt 40 miljoner kronor, på digitalisering av minst 500 filmer ur det svenska filmarvet pågår under perioden 2014–2018. Hittills har 141 filmer digitaliserats inom ramen för satsningen. Det innebär att ett stort antal filmer av de totalt 2 500 svenska långfilmerna och 6 000 kortfilmerna i arkivet inte är digitaliserade. I filmarkivet finns dessutom de ca 14 000 svensktextade utländska filmer som visats på svenska biografer.

Propositionen

Ett av målen för den nationella filmpolitiken föreslås enligt propositionen vara att filmarvet bevaras, används och utvecklas (se ovan). I propositionen konstateras att det hör till kulturpolitikens kärnuppgifter att främja ett levande kulturarv som är angeläget och bevaras för kommande generationer och att en viktig uppgift för filmpolitiken är att bevara och tillvarata filmer och material av kulturhistoriskt intresse och i ökad utsträckning göra dem tillgängliga för forskning och allmänhet.

Regeringen anför vidare att omfattningen av bevarandeinsatserna återkommande behöver kartläggas och bedömas utifrån t.ex. antalet restaurerade äldre filmer respektive antalet som ännu inte restaurerats, andelen äldre och nytillkomna titlar som digitaliserats samt statistik över utlåning och visningar.

I propositionen konstateras också att utan digitalisering kan filmerna inte längre visas eftersom ytterst få biografer i dag kan hantera analoga filmkopior.

Regeringen anför vidare att filmpolitiken även framöver bör omfatta satsningar för att säkerställa att filmarvet tillvaratas, utvecklas och görs tillgängligt. Regeringen anser att det är rimligt att all film som erhåller offentligt stöd i någon form bör vara lätt att hitta och se och därmed tillgänglig i något visningsfönster. Villkoren för stödgivningen bör vidare motverka att filmer hindras från visning genom inlåsansade rättighetsöverenskommelser.

Motionerna

Följdmotioner

Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) understryker i motion 2015/16:3385 yrkande 8 vikten av att bevara, tillgängliggöra och visa det svenska filmarvet genom att fortsätta digitaliseringsarbetet. I motionen konstateras att svensk film har en lång historia och har under decennier byggt upp ett världsrykte. Den tekniska utvecklingen ger nya möjligheter att bevara och tillgängliggöra detta kulturarv för allt fler. En modern filmpolitik bör, enligt motionärerna, innehålla en idé om hur detta ska gå till. Det är därför viktigt att utreda finansieringen av en fortsatt framtida digitalisering och säkerställa att det svenska filmarvet bevaras och tillgängliggörs i framtiden.

Aron Emilsson m.fl. (SD) understryker i motion 2015/16:3387 yrkande 3 i denna del behovet av att levandegöra det svenska kulturarvet bl.a. genom restaurering av gamla svenska filmer.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med motionärerna att svensk film är en del av kulturarvet och bör bevaras. Den tekniska utvecklingen ger nya möjligheter att bevara och tillgängliggöra filmarvet. Filmarvet är en grundläggande del av filmkulturen och av betydelse i bl.a. forskningssammanhang. Digitalisering av filmer är nödvändig för att tillgängliggöra filmarvet genom t.ex. cinemateksverksamhet, digitala arkiv och visningsverksamhet runt om i landet. Utskottet anser därför att det är av vikt att utreda finansieringen av en fortsatt digitalisering och säkerställa att det svenska filmarvet bevaras och tillgängliggörs i framtiden.

Riksdagen bör därför rikta ett tillkännagivande till regeringen om att utreda finansieringen av en fortsatt digitalisering av filmarvet och därmed säkerställa att det svenska filmarvet bevaras och tillgängliggörs enligt ovan. Därmed tillstyrker utskottet motionerna 2015/16:3385 (M, C, L, KD) yrkande 8 och tillstyrker delvis 2015/16:3387 (SD) yrkande 3 i denna del.

Barn och unga

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att ta fram en plan för att stärka arbetet i skolorna för att ge barn och unga redskap att kritiskt kunna granska rörliga bilder.

Jämför reservation 19 (M, C, L, KD).

Propositionen

Ett av de i propositionen föreslagna målen är att barn och unga ska ha goda kunskaper om film och rörlig bild och ges möjlighet till eget skapande.

Regeringen anför i propositionen att filmpolitiken ska bidra med kunskap och erfarenhet så att lärare i olika skolformer kan erbjudas kompetensutveckling och pedagogiska verktyg för att eleverna ska ges förutsättningar att nå kunskapskraven. Nationella aktörer som Filminstitutet och Statens medieråd kan ge stöd i det arbetet.

Motionen

Följdmotion

Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) anför i motion 2015/16:3385 yrkande 6 att en plan bör tas fram för att stärka arbetet i skolorna med att ge barn och unga redskap för att kritiskt kunna granska rörliga bilder. I motionen anförts att en ständig tillgång till filmkameror innebär risker och gör unga människor sårbara. Det handlar både om att luras av en manipulerad filmad verklighet men också att själv bli filmad. Motionärerna menar därför att det behövs en filmpolitik som talar om alla sidor av filmmediet, inte för att begränsa unga människors konstnärliga drömmar utan för att ge alla barn och unga verktyg att kritiskt granska den rörliga bilden. Detta handlar om rätten till skydd för varje ung människa.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar inledningsvis att vårt föränderliga mediesamhälle ställer krav på goda kunskaper om den rörliga bildens roll liksom på förmågan att tolka och kritiskt granska bilder. Detta är förmågor som brukar samlas under begreppet medie- och informationskunnighet. Läro-, kurs- och ämnesplanerna för grundskolan och gymnasieskolan ställer krav både gällande elevernas kunskap om och deras möjlighet att få skapa rörlig bild.

Här kan nämnas att det i Filminstitutets resultatredovisning för 2015 bl.a. framgår att Filminstitutet bedriver kortare kurser för verksamma filmpedagoger och lärare som arbetar med film i skolan. Kursen genomförs tillsammans med Akademi Valand vid Göteborgs universitet, Linnéuniversitetet, Stockholms universitet och Stockholms dramatiska högskola vid Stockholms konstnärliga högskola. Filminstitutet stöder också filmpedagogiskt arbete i skolor och kommuner över hela landet.

Statens medieråd har i uppdrag bl.a. att verka för att stärka barn och unga som medvetna medieanvändare och skydda dem från skadlig mediepåverkan. Myndigheten arbetar bl.a. med att ta in, tolka och sprida forskning om barns och ungas mediesituation och att producera informations- och undervisningsmaterial i medie- och informationskunnighet för skolor och bibliotek.

Utskottet vill understryka vikten av barns och ungas kunskap om film och rörlig bild och kommer att noga följa det arbete som bedrivs på området. Utskottet är dock inte berett att förorda ett tillkännagivande på det sätt som föreslås i motionen. Därmed avstyrks motion 2015/16:3385 (M, C, L, KD) yrkande 6.

Fortbildning och kompetensutveckling

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att långsiktigt säkerställa kompetensförsörjningen inom filmområdet.

Jämför reservation 20 (M, C, L, KD).

Propositionen

Den nationella filmpolitiken bör enligt regeringen bidra till att stärka tillgången till fortbildning och kompetensutveckling i filmbranschen. Frågan berör många aktörer och det finns ett stort behov av samordning och gemensamma insatser på nationell, regional och i viss mån kommunal nivå. Det handlar om såväl ett ökat samarbete mellan Filminstitutet, de regionala produktionscentrumen och resurscentrumen som en stärkt samverkan med utbildningssektorn.

Motionen

Följdmotion

Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) framför i motion 2015/16:3385 yrkande 16 att kompetensförsörjningen inom filmområdet långsiktigt bör säkerställas. Att göra film från idé till premiär är en spännande och komplicerad process som kräver att människor med mängder av olika yrkeskompetenser bidrar, vilket inkluderar allt från manusförfattare och regissörer till ljussättare, kostymörer, scriptor och biografpersonal. Det är därför, anser motionärerna, långsiktigt viktigt att det finns utbildningar av hög internationell kvalitet inom samtliga yrkesområden kopplade till filmproduktion.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar motionärernas bedömning om vikten av kompetensförsörjning inom filmområdet. Det pågår också sådana insatser. Som exempel kan nämnas Stockholms dramatiska högskola som anordnar utbildning till ett stort antal yrken knutna till scenkonst, radio, film, tv och andra medier och Akademin Valand vid Göteborgs universitet som har kurser och utbildningsprogram inom film, fotografi, fri konst och litterär gestaltning. Här kan också nämnas

Kulturakademin Trappan som erbjuder kompetensutveckling med såväl spets som bredd för professionella verksamheter, grupper och individer inom scen-, ton-, film- och tv-området i Västsverige.

Frågan om fortbildning och kompetensutveckling i filmbranschen är viktig. Utskottet menar dock att detta i första hand är en fråga för berörda aktörer, t.ex. Filminstitutet och de regionala produktions- och resurscentrumen samt för utbildningsväsendet. Utskottet är inte berett att förorda ett tillkännagivande till regeringen om att långsiktigt stärka kompetensförsörjningen inom filmområdet. Motion 2015/16:3385 (M, C, L, KD) yrkande 16 avstyrks.

Övriga frågor

Ökat nordiskt filmpolitiskt samarbete

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att öka det nordiska filmpolitiska samarbetet.

Jämför reservation 21 (SD).

Bakgrund

Nordiska rådet delar varje år ut ett filmpris. Priset delades ut första gången i samband med Nordiska rådets 50-årsjubileum 2002. Priset inrättades permanent 2005 och har sedan dess delats ut varje år tillsammans med Nordiska rådets andra priser för musik, litteratur och miljöarbete.

Motionen*Följdmotion*

Aron Emilsson m.fl. (SD) anser i motion 2015/16:3387 yrkande 12 att det nordiska filmpolitiska samarbetet bör utökas. I motionen anförts att en sammanhållen nordisk marknad innebär större möjligheter för de nordiska ländernas filmindustrier att stå på egna ben. Vidare innebär ett utökat nordiskt samarbete en positiv påverkan på det nordiska samarbetet i sin helhet samtidigt som det kan förbättra den nordiska språkförståelsen. I motionen framförs vidare att de nordiska länderna också är våra närmaste handelspartner och att ett stärkt nordiskt samarbete stärker de nordiska ländernas ekonomier och därmed också är en positiv faktor för den gemensamma näringslivsutvecklingen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill understryka betydelsen av nordiskt samarbete men är inte berett att tillstyrka ett tillkännagivande till regeringen om att öka det nordiska samarbetet kring film. Motion 2015/16:3387 (SD) yrkande 12 avstyrks därmed.

Det samiska filminstitutet i Kautokeino

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om det samiska filminstitutet i Kautokeino.

Jämför reservation 22 (SD).

Bakgrund

International Sámi Film Centre ligger i Kautokeino, Norge, och grundades 2007. Centrets filmproduktion stöds finansiellt av norska staten. Verksamheten är inriktad på att både sprida intresse för, producera, medfinansiera och undervisa inom samisk film internationellt. Bland annat låter man via Sámi Film Lab årligen flera, främst yngre, filmintresserade personer få möjlighet att lära sig, experimentera och skapa egna kortfilmer. Centret bedriver även en fortlöpande dokumentationsverksamhet omkring samisk historia, kultur och samhälle.

Motionen

Följdmotion

Aron Emilsson m.fl. (SD) begär i motion 2015/16:3387 yrkande 13 ett tillkännagivande om att ge förutsättningar för det samiska filminstitutet, International Sámi Film Centre, att verka och utvecklas. I motionen anförts att Internationella samiska filminstitutet med säte i Kautokeino representerar samerna i Norge, Sverige och Finland. Norska stortinget och norska sametinget ger bidrag till filminstitutet, samtidigt som svenska samer och produktionsbolag är delaktiga i projekt och produktioner som institutet står för. I motionen anförts att även Sverige bör ta ett delansvar för institutet.

Utskottets ställningstagande

Kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke lämnade den 9 december 2015 följande svar på fråga 2015/16:388 av Hans Wallmark (M) om den långsiktiga finansieringen av ett samiskt filminstitut:

Hans Wallmark har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att lösa frågan om en långsiktig finansiering av ett internationellt samiskt filminstitut.

Vid samrådsmötet mellan de nordiska kulturministrarna och Nordiska rådets kultur- och utbildningsutskott i Reykjavik den 28 oktober tog utskottet upp frågan om finansiering av det internationella samiska filminstitutet i Kautokeino i Norge. Jag deltog själv i mötet och framförde från svensk sida en positiv syn på att inleda samtal med mina kollegor i Norge och Finland för att hitta en lösning på längre sikt.

Redan i förra veckan togs en första kontakt mellan ansvariga departement i Sverige, Norge och Finland.

Frågan kommer att beredas vidare i Regeringskansliet och i fortsatt dialog med företrädare för de berörda ländernas regeringar.

Utskottet konstaterar att frågan bereds inom Regeringskansliet och ser inga skäl att föregripa denna beredning. Motion 2015/16:3387 (SD) yrkande 13 avstyrks därmed.

Åldersgränser för film

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om bl.a. åldersgränser för film med hänvisning till pågående arbete inom Regeringskansliet.

Motionen

Motion från den allmänna motionstiden

I motion 2015/16:425 av Margareta Cederfelt (M) begärs dels ett tillkännagivande om att avskaffa Statens medieråd, dels att lagen (2010:1882) om åldersgränser för film som ska visas offentligt tas bort i sin helhet utan att ersättas med annan lagstiftning. I motionen framförs bl.a. uppfattningen att lagen innebär att staten kontrollerar och censurerar filmer för vissa eller alla grupper i samhället. Motionären anser att regler och rekommendationer kring åldersgränser kan avgöras av filmbranschen själv. Eftersom en majoritet av dagens filmer numera kan ses i hemmen på dator eller på tv anser motionären att myndigheten inte längre bör ha denna roll.

Utskottets ställningstagande

Statens medieråd är en myndighet som bl.a. arbetar med att ta in, tolka och sprida forskning om barns och ungas mediesituation och att producera informations- och undervisningsmaterial i medie- och informationskunnighet för skolor och bibliotek. Myndighetens uppdrag är att verka för att stärka barn och unga som medvetna medieanvändare och skydda dem från skadlig mediepåverkan.

Statens medieråd granskar och fastställer även åldersgräns för film som visas på bio i enlighet med lagen (2010:1882) om åldersgränser för film som ska visas offentligt. En film kan ha åldersgränsen barntillåten, 7, 11 eller 15 år. Syftet med åldersgränser på bio är att skydda barn från att se filmer som kan vara till skada för deras välbefinnande.

Regeringen har avisat att en proposition om bl.a. nytt avgiftssystem för fastställande av åldersgränser för film. Enligt uppgift är avsikten att den ska lämnas till riksdagen hösten 2016. Utskottet ser inga skäl för ett

tillkännagivande om att avskaffa Statens medieråd eller om att avskaffa lagen om åldersgränser för film som visas offentligt. Motion 2015/16:425 (M) avstyrks.

Reservationer

1. Utredning om filmpolitikens framtid, punkt 1 (S, MP)

av Gunilla Carlsson (S), Peter Johnsson (S), Agneta Gille (S), Björn Wiechel (S), Niclas Malmberg (MP), Anna Wallentheim (S), Azadeh Rojhan Gustafsson (S) och Berit Högman (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:1848 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 1,

2015/16:2135 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 2,

2015/16:2258 av Lars-Axel Nordell m.fl. (KD) yrkande 27 och

2015/16:3385 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 1.

Ställningstagande

Regeringens beslut att fr.o.m. den 1 januari 2017 ta ett helhetsansvar för den nationella filmpolitiken har föregåtts av ett omfattande och gediget utrednings- och analysarbete där också företrädare för filmbranschen deltagit. Vi anser att filmpolitiken bör vara en fullt ut integrerad del av kulturpolitiken. I likhet med de flesta andra kulturpolitiska områden kommer nu filmpolitiken att finansieras helt via statsbudgeten.

Svensk film och filmproduktion har de senaste åren präglats av stora framgångar. Marknadsandelen för svenska filmer på biograf har varit hög och ett antal enskilda titlar har nått höga publiksiffror. Flera filmer och dramaserier har också nått ut internationellt, visats på internationella festivaler och vunnit högt ansedda priser. Samtidigt har digitaliseringen av biograferna och framväxten av nya visningsfönster inneburit att film blivit mer tillgänglig än någonsin tidigare.

Likväl står svensk film- och dramaproduktion inför stora utmaningar. Marknadsandelen för svensk film på biograf sjunker. Samma visningsformer som öppnar för en ny form av tillgänglighet för konsumenterna medför stora påfrestningar på de etablerade affärsmodellerna. Det ekonomiska trycket på branschens aktörer ökar, och lönsamheten i branschen sjunker. Det är en utveckling som riskerar att få en genomgripande påverkan på möjligheten att skapa och producera värdefull svensk film.

Att regeringen nu tar ett helhetsansvar för den nationella filmpolitiken innebär att vi säkrar kvaliteten och relevansen av svensk film i framtiden.

Det innebär att riksdagen bör avslå motionerna 2015/16:1848 (SD) yrkande 1, 2015/16:2135 (M) yrkande 2, 2015/16:2258 (KD) yrkande 27 och 2015/16:3385 (M, C, L, KD) yrkande 1.

2. Vision för svensk film, punkt 2 (SD)

av Aron Emilsson (SD) och Angelika Bengtsson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:3387 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Sverigedemokraterna vill skapa förutsättningar för en stark svensk filmindustri som efter god förmåga klarar av att i hög utsträckning stå på egna ben. En diversitet av filmproduktioner med bärkraft stärker såväl bred film som den konstnärliga friheten och behöver i regel inte subventioneras utifrån statliga önskemål och krav. Samtidigt omges vissa produktioner av fördyrande omkostnader och resurskrav, samtidigt som de kan vara publikt intressanta, pedagogiska och möjliggöra en stark nationell sammanhållning. Ett exempel på det är historisk film eller kulturarvsfilm. Mot denna bakgrund anser vi att visionen för den svenska filmpolitiken borde ha en annan formulering, i enlighet med ovanstående.

Vad vi nu har anfört bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion 2015/16:3387 (SD) yrkande 1.

3. Mål för filmpolitiken, punkt 3 (M, C, L, KD)

av Olof Lavesson (M), Cecilia Magnusson (M), Saila Quicklund (M), Per Lodenius (C), Isabella Hökmark (M), Bengt Eliasson (L) och Roland Utbult (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om införande av nya mål för den nationella filmpolitiken och tillkännager för regeringen vad som anförs i reservationen om kompletterande mål.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:132 och motion

2015/16:3385 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) yrkandena 2 och 3 samt avslår motion

2015/16:3387 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkandena 2, 3, båda i denna del, och 4.

Ställningstagande

Regeringens besked att säga upp filmavtalet innebär att en 50 år gammal finansieringsmodell försvinner. De mål som regeringen föreslår i propositionen tar man ifrån den gamla filmavtalsmodellen och är därmed otillräckliga. Vi anser att det inte finns någon motsättning mellan kvalitet och publik framgång och att det är relevant att även tala i termer av publika mål. Regeringen väljer dock, i motsats till exempelvis Norge, att formulera allmänt hållna mål som i sak inte är fel men som inte räcker för att kunna utvärdera och utveckla svensk film framöver. De av regeringen föreslagna målen behöver därför kompletteras med tydliga produktions-, publik- och tillgänglighetsmål samt konstnärliga mål.

De mål som regeringen nu föreslår är i allt väsentligt desamma som alliansregeringens filmpolitiska mål (prop. 2012/13:22 Bättre villkor för svensk film). En viktig skillnad är dock att ”kvalitet, förnyelse och tillgänglighet” då var den övergripande inriktningen för filmpolitiken. Förnyelse är också ett uttalat mål för den nuvarande nationella kulturpolitiken som helhet. I den proposition som nu föreligger saknas förnyelse helt i de uttalade målformuleringarna, utan att detta motiveras. Vi menar att det fortsatt bör vara ett framträdande mål för filmpolitiken att bidra till förnyelse, såväl av konstnärliga uttryck som av produktion och distribution.

Vi menar således att de föreslagna nationella målen bör kompletteras dels med ett mål om ökad publik, fler filmproduktioner och större tillgänglighet, dels med ett mål om kvalitet och förnyelse i enlighet med vad vi anfört ovan.

Riksdagen bör därför godkänna vad regeringen föreslår om införande av nya mål för den nationella filmpolitiken och ställa sig bakom och tillkännage vad som anförs i reservationen om kompletterande mål. Det innebär att riksdagen bör bifalla proposition 2015/16:132 och motion 2015/16:3385 (M, C, L, KD) yrkandena 2 och 3, samt avslå motion 2015/16:3387 (SD) yrkandena 2 och 3, båda i denna del, och 4.

4. Mål för filmpolitiken, punkt 3 (SD)

av Aron Emilsson (SD) och Angelika Bengtsson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godkänner delvis vad regeringen föreslår om införande av nya mål för den nationella filmpolitiken med de ändringar som anförs i reservationen och tillkännager för regeringen vad som anförs i reservationen om kompletterande mål.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:3387 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkandena 2, 3, båda i denna del,
och 4,
bifaller delvis proposition 2015/16:132 och avslår motion
2015/16:3385 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) yrkandena 2 och 3.

Ställningstagande

Regeringen har sju målsättningar för svensk film, varav det sjunde om yttrandefrihet och det offentliga samtalet är nytt. Flera av regeringens mål är generellt sett vällovliga, men samtidigt finns det skäl att kommentera ett flertal av dem. Målen om tillgänglighet och satsningar på barn och unga ser Sverigedemokraterna positivt på, då det är en prioriterad målgrupp i våra generella kulturpolitiska utgångspunkter.

Sverigedemokraterna anser att det inte bör ingå i Filminstitutets målsättning att anslå medel efter könsfördelning. Bedömning av innehåll och kvalitetssäkring bör vara de primära kriterierna för om en film får produktionsstöd, framför olika former av kvotering. Jämställdhet innebär för Sverigedemokraterna att män och kvinnor är lika inför lagen, har samma rättigheter och skyldigheter och att alla människor oavsett könstillhörighet har rätt och möjlighet att välja sin egen väg i livet. Vi menar således att jämställdhet per definition inte innebär att män och kvinnor måste göra exakt samma saker i exakt samma omfattning.

Sverigedemokraterna anser att det bör vara ett mål att levandegöra det svenska kulturarvet, och då inte enbart genom restaurering av gamla svenska filmer, utan även genom filmatiseringar som utspelar sig i historiska svenska miljöer.

Generellt är det viktigt att mål har en potential att uppnås, och vi anser att regeringens nya mål om att filmproduktion kan stärka yttrandefriheten är mycket otydligt. Att uttrycka sig genom film är naturligtvis ett sätt att nyttja vår grundlagsstadgade yttrandefrihet, men i sak påverkar det inte yttrandefriheten som sådan. En mångfald av tankesätt, åsikter och uttryck inom filmen kan sannerligen vidga det offentliga samtalet, men det påverkar inte filmskapares eller individers rätt att uttrycka sina åsikter. För att stärka yttrandefriheten kan man se över de lagstiftningar som begränsar konstnärers frihet samt säkra att alla medborgare i vårt samhälle kan känna sig trygga och inte riskerar att bli förföljda, arbetsbefriade eller på annat sätt trakasserade på grund av sina åsikter. Vi anser att regeringen bör förtydliga vad som menas med ovanstående exempel.

Gällande kvalitet och avgränsning anser vi att motiveringen i det första målet – Mål 1: Utveckling och produktion av värdefull svensk film sker kontinuerligt och i olika delar av landet – bör omformuleras för att bättre överensstämma med målets intention. Vi anser att regeringen gör en olycklig åtskillnad mellan utmanande respektive publik film.

Riksdagen bör därmed godkänna vad regeringen föreslår om införande av nya mål för den nationella filmpolitiken med de ändringar som anförs i reservationen och tillkännage för regeringen vad som anförs i reservationen om kompletterande mål. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion 2015/16:3387 (SD) yrkandena 2 och 3, båda i denna del, och 4, delvis bifalla proposition 2015/16:132 och avslå motion 2015/16:3385 (M, C, L, KD) yrkandena 2 och 3.

5. Handlingsplan för jämställdhet, punkt 4 (M, C, L, KD)

av Olof Lavesson (M), Cecilia Magnusson (M), Saila Quicklund (M), Per Lodenius (C), Isabella Hökmark (M), Bengt Eliasson (L) och Roland Utbult (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2015/16:3385 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 12 och bifaller delvis motion 2015/16:2135 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 3.

Ställningstagande

De senaste åren har bredden bland svenska filmskapare avseende kön, ålder och etnisk bakgrund glädjande nog förbättrats. Den tidigare alliansregeringens riktade stöd till kvinnliga filmare och Stockholms Filmfestivals stipendium på 5 miljoner kronor till kvinnliga filmare har bidragit till att tre av de senaste fem årens guldbaggar för bästa film tillfallit kvinnliga regissörer. Fortfarande är dock andelen kvinnliga regissörer, producenter och manusförfattare knappt en tredjedel, vilket visar att mycket ännu återstår att göra på jämställdhetens område.

En handlingsplan med förslag om det fortsatta arbetet med jämställdhet i svensk film bör därför tas fram. Det räcker inte med vackert formulerade filmpolitiska mål om jämställdhet; fortsatt utveckling kräver konkreta åtgärder.

Vad vi nu har anfört bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion 2015/16:3385 (M, C, L, KD) yrkande 12 och delvis bifalla motion 2015/16:2135 (M) yrkande 3.

6. Handlingsplan för jämställdhet, punkt 4 – motiveringen (SD)

av Aron Emilsson (SD) och Angelika Bengtsson (SD).

Ställningstagande

Sverigedemokraterna anser inte att mångfald och jämställdhet i alla delar av produktionen bidrar till filmer av högre kvalitet. Jämställdhet innebär för Sverigedemokraterna att män och kvinnor är lika inför lagen, har samma rättigheter och skyldigheter och att alla människor oavsett könstillhörighet har rätt och möjlighet att välja sin egen väg i livet. Vi menar således att jämställdhet per definition inte innebär att män och kvinnor måste göra exakt samma saker i exakt samma omfattning.

Av den anledningen anser vi att framtidens filmpolitik, oavsett form, inte ska ha någon målsättning för att ettdera könet ska ha en bestämd minimiandel av produktionsstöden. Vi anser således inte att tillräckligt redan görs på området, utan att denna målsättning att tilldela filmstöd utefter filmmakarens fysiska attribut och egenskaper är direkt opassande i ett modernt samhälle.

Det innebär att riksdagen bör avslå motionerna 2015/16:3385 (M, C, L, KD) yrkande 12 och 2015/16:2135 (M) yrkande 3.

7. Utvärdering av jämställdhets- och mångfaldsmålen, punkt 5 – motiveringen (SD)

av Aron Emilsson (SD) och Angelika Bengtsson (SD).

Ställningstagande

Sverigedemokraterna delar inte uppfattningen att mångfald uppnås genom att kontrollera andelen kvinnor eller marginaliserade gruppers deltagande inom filmskapandet, eftersom vi inte tror att en filmskapares förmåga, åsikter och perspektiv tillhör hans eller hennes fysiska attribut. Vilka grupper som ska premieras är dessutom en komplicerad avvägning, och besluten om detta kommer att fattas på subjektiv grund. Vi kan därför inte ställa oss bakom regelbundna uppföljningar av idéer vi inte stöder.

Det innebär att riksdagen bör avslå motion 2015/16:3366 (V) yrkande 2.

8. Stiftelsen Svenska Filminstitutets roll och framtida organisationsform, punkt 6 (S, MP)

av Gunilla Carlsson (S), Peter Johnsson (S), Agneta Gille (S), Björn Wiechel (S), Niclas Malmberg (MP), Anna Wallentheim (S), Azadeh Rojhan Gustafsson (S) och Berit Högman (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:3385 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 5 och

2015/16:3387 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 5.

Ställningstagande

Vi anser att Filminstitutet även fortsättningsvis bör ansvara för genomförandet av den statliga filmpolitiken och fördelningen av de statliga filmpolitiska stöden. Filminstitutets verksamhet bör bedrivas med utgångspunkt i målen för den nationella filmpolitiken och regeringens styrning samt efter samråd med branschens aktörer. Detaljregleringen i regeringens styrning bör vara begränsad. Detta innebär ett ökat ansvar och ökade befogenheter för Filminstitutet. Vi ser också positivt på att det etableras former för att garantera filmbranschens aktörer möjlighet att samverka med Filminstitutet genom de särskilda råd som där inrättas.

Med den nya filmpolitiken kommer hela Filminstitutets verksamhet att styras av samma mål och återrapporteringsrutiner. Vi anser att det skapar förutsättningar för en mer effektiv och transparent verksamhet.

Vi anser också att Filminstitutet även fortsättningsvis bör vara en stiftelse. Vi bedömer att dagens styrning av Filminstitutet är i linje med styrning av en myndighet och att även regler om t.ex. upphandling och handlingsoffentlighet är desamma. Den nuvarande regleringen av verksamheten gör att Filminstitutet kan betraktas som en myndighetsliknande organisation. Vi vill också peka på de negativa konsekvenser som en ombildning skulle innebära kostnadsmässigt och för bl.a. personal, fastighetsförvaltning och samlingar.

Sammantaget anser vi att stiftelseformen i sig inte utgör något hinder för regeringen att tydliggöra och förstärka styrningen av den statliga filmpolitiken. Vi anser därför att det i nuläget saknas tungt vägande skäl för att ombilda Filminstitutet till en myndighet.

Det innebär att riksdagen bör avslå motionerna 2015/16:3385 (M, C, L, KD) yrkande 5 och 2015/16:3387 (SD) yrkande 5.

9. Former för samverkan och inflytande, punkt 7 (S, MP)

av Gunilla Carlsson (S), Peter Johnsson (S), Agneta Gille (S), Björn Wiechel (S), Niclas Malmberg (MP), Anna Wallentheim (S), Azadeh Rojhan Gustafsson (S) och Berit Högman (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motion

2015/16:3385 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 10.

Ställningstagande

För att filmpolitiken ska kunna uppfylla sitt syfte är det viktigt att verksamheten bedrivs på ett sätt som accepteras och stöds av branschen. Ett sätt att åstadkomma detta är att Filminstitutets samråd med branschen formaliseras. I propositionen gör regeringen bedömningen att nya former för samverkan med filmbranschen bör införas som inkluderar såväl de nuvarande parterna i filmavtalet som andra centrala aktörer inom sektorn. Samverkan med filmbranschen bör ske både på övergripande politisk nivå och mellan Filminstitutet och branschens aktörer. Syftet med samverkan bör framför allt vara att garantera filmbranschens aktörer insyn och möjlighet att påverka utformningen av filmstöden. Det bör ske genom att särskilda råd – Rådet för utveckling och produktion, Rådet för spridning och visning samt Rådet för filmkulturella frågor – inrättas vid Filminstitutet. Ledamöter i råden bör utses av Filminstitutets styrelse. Råden ska ha en tydlig koppling till de stödformer som föreslås. De tre råden kan vid behov delas in i mindre grupper och kompletteras med mer specialiserade eller bredare avstämningar där andra aktörer än de som är representerade i råden inkluderas.

Vi välkomnar att det etableras former för att garantera filmbranschens aktörer möjlighet att samverka med Filminstitutet, i synnerhet när det gäller utformningen av stöden.

På samma sätt är det avgörande att det etableras nya former och mötesplatser för samverkan och inflytande för att behålla och utveckla nära kontakter mellan bransch och politik. Vi vill understryka vikten av att aktörer som är betydelsefulla för utvecklingen av svensk film även fortsättningsvis bjuds in till årliga möten med Kulturdepartementet.

Ytterligare en aspekt är den politiska nivån där filmpolitiken i sin helhet kommer att få en tydligare plats, inte minst i riksdagen, vilket många aktörer länge har efterlyst. Det ger en möjlighet att politiskt diskutera innehållet i filmpolitiken, vilket filmavtalsmodellen inte möjliggjorde.

Framtagandet av propositionen har föregåtts av ett omfattande beredningsarbete där en bred representation från filmbranschens olika delar har bjudits in. I juni 2015 bjöds riksdagens partier in till blocköverskridande samråd om den svenska filmpolitikens framtid. Allianspartierna valde i oktober 2015 att lämna samtalen. I december gjordes ett förnyat försök till inbjudan, men återigen möttes detta av ointresse från allianspartierna.

Vi anser att de bedömningar som regeringen gör om att formalisera formerna för samverkan och inflytande kommer att bidra till att utveckla kontakterna mellan aktörer i filmbranschen. Vi anser inte att det finns skäl att utreda detta ytterligare. Vi menar vidare att de närmare formerna för samverkan bör utvecklas i samverkan mellan aktörerna.

Det innebär att riksdagen bör avslå motion 2015/16:3385 (M, C, L, KD) yrkande 10.

10. Utvärdering av den nya filmpolitiken, punkt 8 (M, C, L, KD)

av Olof Lavesson (M), Cecilia Magnusson (M), Saila Quicklund (M), Per Lodenius (C), Isabella Hökmark (M), Bengt Eliasson (L) och Roland Utbult (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:3385 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 4.

Ställningstagande

Alliansen konstaterar att det, vid sidan av avsaknaden av svar på en rad för filmbranschen helt avgörande frågor, också saknas en idé om hur och på vilket sätt den nya filmpolitiken ska utvärderas. För Alliansen är det viktigt att den nya filmpolitiken utvärderas redan efter några år och att denna utvärdering görs av en extern part. Under alliansregeringen skapades Myndigheten för kulturanalys, helt enkelt för att inte Statens kulturråd skulle utvärdera den egna verksamheten. Detsamma ska självklart gälla filmen. Svenska Filminstitutets arbete ska regelbundet utvärderas av en lämplig extern part för att successivt kunna göra förbättringar och nödvändiga förändringar av en ny filmpolitik. Hur och av vem bör utredas inom ramen för en ny filmutredning.

Vad vi nu har anfört bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion 2015/16:3385 (M, C, L, KD) yrkande 4.

11. Finansieringen av filmpolitiken, punkt 9 (S, MP)

av Gunilla Carlsson (S), Peter Johnsson (S), Agneta Gille (S), Björn Wiechel (S), Niclas Malmberg (MP), Anna Wallentheim (S), Azadeh Rojhan Gustafsson (S) och Berit Högman (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:2135 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 1,

2015/16:3385 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 9 och

2015/16:3387 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 10.

Ställningstagande

Höjningen av momsen på tillträde till biografföreställningar är en del av en större omställning av filmpolitiken. Omställningen innebär att det filmavtal som tidigare styrkt filmpolitiken avskaffas. Det innebär att den avgift om 10 procent av bruttobiljettintäkterna som biografägarna betalat till avtalet och som använts för att finansiera filmpolitiken avskaffas. För den absoluta huvuddelen av biografer kompenseras alltså momshöjningen till stor del av den borttagna biografavgiften. Den reella ökningen beräknas i normalfallet motsvara en höjning av biljettpriserna om 5–6 kronor per biljett.

Följden blir att biografägarna kommer att betala samma momssats som andra aktörer som sprider och visar film t.ex. via uthyrning av dvd eller digitala streamingstjänster.

Vi menar att effekten av momshöjningen kommer att bli begränsad. Vi vill också påpeka att en stor andel av de mindre biograferna i Sverige, framför allt på landsbygden och i mindre orter, är föreningsdrivna. Dessa är i normalfallet befriade från moms och påverkas därför inte av momshöjningen.

Det finns dock en liten grupp av små biografer som är privat drivna och som har färre än fem föreställningar i veckan. Dessa biografer är befriade från biografavgift. För denna grupp av biografer krävs särskilda insatser. Regeringen har därför avsatt 25 miljoner kronor årligen i fyra år för att stärka biografer på landsbygden och i mindre orter.

Biografer är en viktig del av den kulturella infrastrukturen i Sverige. Särskilt i mindre orter är biografer ofta en viktig mötesplats. Omställningen av filmpolitiken syftar till att skapa bättre förutsättningar att producera svensk film. Därmed stärks förutsättningarna för att det skapas fler filmer av hög kvalitet som efterfrågas av en stor publik. Regeringen kommer i nära dialog med filmbranschen att följa omställningen av filmpolitiken. Det gäller naturligtvis även effekterna för biografer i hela landet.

Det innebär att riksdagen bör avslå motionerna 2015/16:2135 (M) yrkande 1, 2015/16:3385 (M, C, L, KD) yrkande 9 och 2015/16:3387 (SD) yrkande 10.

12. Gemensam finansiering av staten och filmbranschen, punkt 10 (SD)

av Aron Emilsson (SD) och Angelika Bengtsson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:3387 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 6.

Ställningstagande

Sverigedemokraterna vill se ett moderniserat filmavtal. Med det menar vi att de hål som vi har kunnat identifiera i nuvarande filmavtal måste lösas med hållbara och starka lösningar. Grundtanken med att både staten och branschen finansierar filmpolitiken är något vi stöder. Det innebär inte att framtidens filmavtal behöver vara utformat som dagens, och vi anser att filmavtalets framtida utformning bör utredas där ömsesidigt engagemang finns från såväl branschens som statens sida. Om det betyder en helt annan form av filmpolitiskt samarbete med branschen är vi öppna för att titta på sådana lösningar efter att våra utredningsförslag för framtidens filmavtal presenterats.

Vad vi nu har anfört bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion 2015/16:3387 (SD) yrkande 6.

13. Differentierad biografavgift, punkt 11 (SD)

av Aron Emilsson (SD) och Angelika Bengtsson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:3387 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 7.

Ställningstagande

Filmavtalet tecknades med såväl biograferna som leverantörerna till eftermarknaden. Eftersom eftermarknaden försvunnit har det inneburit att den enda kommersiella avtalsparten inom filmavtalet som faktiskt levererar betydande summor till den svenska filmpotten är biograferna. Därför föreslår vi en förutsättningslös utredning av en differentierad biografavgift för inhemsk film och utomeuropeisk film. Det skulle kunna ge den svenska filmen ett välbehövligt tillskott samtidigt som det ökar svensk films inhemska konkurrenskraft. Sverigedemokraterna är initialt beredda att diskutera statens möjlighet att anslå en medelsökning i paritet med den ökning som branschen lyckas inbringa genom ovanstående förslag.

Vad vi nu har anfört bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion 2015/16:3387 (SD) yrkande 7.

14. Ökat samarbete med och mellan regionala filmcentrum, punkt 15 (M, C, L, KD)

av Olof Lavesson (M), Cecilia Magnusson (M), Saila Quicklund (M), Per Lodenius (C), Isabella Hökmark (M), Bengt Eliasson (L) och Roland Utbult (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:3385 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 13.

Ställningstagande

De regionala filmcentrumen är viktiga delar av svensk film. Dessa behöver fortsatta stöd men också stimuleras till att närma sig varandra. En modern filmpolitik bör formulera idéer för hur detta ska kunna ske.

Vad vi nu har anfört bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion 2015/16:3385 (M, C, L, KD) yrkande 13.

15. Utformningen av stödssystem, punkt 16 (SD)

av Aron Emilsson (SD) och Angelika Bengtsson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2015/16:1848 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3 samt

2015/16:3387 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 11.

Ställningstagande

Hur stödgivningen tar form är en komplicerad process som ständigt är under förändring. Vi anser att utformningen av stödssystem och hur beslut om stöd fattas bör vara en fråga för Filminstitutet att avgöra i samråd med branschen. Det ger stödgivningen den flexibilitet som krävs i det föränderliga medie- och filmlandskapet. Stöden bör utgå från den nationella filmpolitiska visionen och

de filmpolitiska målen, men hur detta ska gå till bör inte detaljstyras av politiker.

Sverigedemokraterna vill att filmpolitiken också ska syfta till att säkerställa ett utbud som är tillgängligt för individer oberoende av fysiska förutsättningar. Sverigedemokraterna välkomnar därför regeringens särskilda krav för filmer som tilldelas produktionsstöd, och det är mycket bra att kravet på svensk text upprätthålls. Vi uppskattar också att regeringen avser att följa utvecklingen när det gäller att tillgänglighet till film för personer med olika funktionsförmågor, och Sverigedemokraterna vill understryka att detta är en viktig fråga för oss.

Regeringen förespråkar textning på språk ”vanligt förekommande av personer som nyligen kommit till vårt land” och anser att Filminstitutet bör överväga att införa detta. Principiellt går det emot vår syn på integrationsarbete, och vi anser att det svenska stödet för film enbart bör rikta sig mot insatser på det svenska språket eller något av våra minoritetsspråk.

Vad vi nu har anfört bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen. Det innebär att riksdagen bör bifalla motionerna 2015/16:1848 (SD) yrkandena 2 och 3 samt 2015/16:3387 (SD) yrkande 11.

16. Filmstöd och jämställdhet, punkt 17 (SD)

av Aron Emilsson (SD) och Angelika Bengtsson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:3387 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 2 i denna del och avslår motion

2015/16:3366 av Rossana Dinamarca m.fl. (V) yrkande 1.

Ställningstagande

Jämställdhet innebär för Sverigedemokraterna att män och kvinnor är lika inför lagen, har samma rättigheter och skyldigheter och att alla människor oavsett könstillhörighet har rätt och möjlighet att välja sin egen väg i livet. Vi menar således att jämställdhet per definition inte innebär att män och kvinnor måste göra exakt samma saker i exakt samma omfattning. Av den anledningen anser vi att framtidens filmpolitik, oavsett form, inte ska ha någon målsättning för att ettdera könet ska ha en bestämd minimiandel av produktionsstöden.

Regeringen anser att ”jämställdhet och mångfald i alla delar av produktionen bidrar till att stärka kvaliteten i svensk film”. Vi anser att detta inte är ett sant antagande. Sverigedemokraterna anser som sagt inte att en människas hantverksskicklighet sitter i hennes hudfärg, politiska

ställningstaganden, könstillhörighet eller sexuella läggning. Vi anser att det är filmmakarnas begåvning som är den avgörande oberoende variabeln för filmernas kvalitet.

Vad vi nu har anfört bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion 2015/16:3387 (SD) yrkande 2 i denna del och avslå motion 2015/16:3366 (V) yrkande 1.

17. Samverkan med andra konstformer, punkt 18 (M, C, L, KD)

av Olof Lavesson (M), Cecilia Magnusson (M), Saila Quicklund (M), Per Lodenius (C), Isabella Hökmark (M), Bengt Eliasson (L) och Roland Utbult (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2015/16:3385 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 14.

Ställningstagande

Propositionen saknar konkreta idéer om hur filmen kan kopplas till övrig kulturpolitik, exempelvis Skapande skola och kultursamverkansmodellen. Filmen vinner långsiktigt på att bevara sin särart i relation till andra kulturella uttrycksformer. Modern kultur handlar om att konstarter samverkar. Vi ser hur framgångsrika svenska filmer som Sällskapsresan blir teateruppsättningar, hur Georg Riedels filmmusik till Astrid Lindgrens texter sjungs in på skiva av Robyn och Plura Jonsson, att artisters låtskatter, exempelvis Björn och Bennys, blir film med Meryl Streep i huvudrollen, hur storsäljande böcker blir både teater och film och hur film- och dataspelsbranscherna blir alltmer sammankopplade. I en alltmer global och digitalt uppkopplad värld blir avståndet mellan människor, kulturer, länder och kulturella uttryck mindre. Detta är långsiktigt en positiv utveckling som stärker filmens roll som brobyggare och konstform. Därför bör en större framtida filmutredning också ges i uppdrag att ta fram förslag som stärker samverkan med andra konstformer.

Vad vi nu har anfört bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion 2015/16:3385 (M, C, L, KD) yrkande 14.

18. Stärka svensk amatörfilm, punkt 19 (M, C, L, KD)

av Olof Lavesson (M), Cecilia Magnusson (M), Saila Quicklund (M), Per Lodenius (C), Isabella Hökmark (M), Bengt Eliasson (L) och Roland Utbult (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:3385 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 15.

Ställningstagande

De regionala filmcentrumen är viktiga delar av svensk film. I regionerna stöds mycket av svensk amatörfilm. En utredning bör därför se över incitament för ökat samarbete med och mellan de regionala filmcentrumen samt förslag som stärker svensk amatörfilm.

Vad vi nu har anfört bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion 2015/16:3385 (M, C, L, KD) yrkande 15.

19. Barn och unga, punkt 21 (M, C, L, KD)

av Olof Lavesson (M), Cecilia Magnusson (M), Saila Quicklund (M), Per Lodenius (C), Isabella Hökmark (M), Bengt Eliasson (L) och Roland Utbult (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:3385 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 6.

Ställningstagande

Vi lever i en tid när rörliga bilder präglar vår tillvaro. Unga människor filmar vardagshändelser med sina mobilkameror, många lägger upp klipp på sociala medier och bloggar och poddar lockar hundratusentals unga följare. Fler kan i dag göra film och förverkliga sina konstnärliga drömmar utan att behöva begränsas av ekonomiska förutsättningar. Samtidigt kan film som få andra

medier manipulera verkligheten. Detta att alla har ständig tillgång till filmkameror innebär risker och gör unga människor sårbara. Detta handlar både om att luras av en manipulerad filmad verklighet och om att själv bli filmad. De senaste åren har vi tvingats vänja oss vid vittnesmål om hur inte minst unga tjejer mot sin vilja filmats i olika privata sammanhang och detta sedan har lagts ut på nätet. Vi behöver en filmpolitik som talar om alla sidor av filmmediet, inte för att begränsa unga människors konstnärliga drömmar men för att ge alla barn och unga verktyg att kritiskt granska den rörliga bilden. Detta handlar om rätten till skydd för varje ung människa.

Vad vi nu har anfört bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion 2015/16:3385 (M, C, L, KD) yrkande 6.

20. Fortbildning och kompetensutveckling, punkt 22 (M, C, L, KD)

av Olof Lavesson (M), Cecilia Magnusson (M), Saila Quicklund (M), Per Lodenius (C), Isabella Hökmark (M), Bengt Eliasson (L) och Roland Utbult (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2015/16:3385 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 16.

Ställningstagande

Cirka 20 000 svenskar jobbar inom film, tv och närliggande verksamheter. Att ta en film från idé till premiär är en spännande och komplicerad process som kräver att människor med mängder av olika yrkeskompetenser bidrar, vilket inkluderar exempelvis allt från manusförfattare och regissörer till ljussättare, kostymörer, scriptor och biografpersonal.

Det är långsiktigt viktigt att det finns utbildningar av hög internationell kvalitet inom samtliga yrkesområden som är kopplade till filmproduktion. En filmpolitisk proposition bör självklart innehålla idéer kring dessa för filmen så viktiga frågor samt om ett gemensamt ansvar för att utveckla det svenska filmbiblioteket.

Vad vi nu har anfört bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion 2015/16:3385 (M, C, L, KD) yrkande 16.

21. Ökat nordiskt filmpolitiskt samarbete, punkt 23 (SD)

av Aron Emilsson (SD) och Angelika Bengtsson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:3387 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 12.

Ställningstagande

För Sverigedemokraterna är det naturligt att söka en utökad samverkan med övriga nordiska länder. I propositionen anförs det att den svenska marknaden är för liten för att kunna upprätthålla en levande filmindustri utan statligt stöd. Sverigedemokraterna delar denna verklighetsbeskrivning. Samtidigt har vi genom åren haft ett nordiskt samarbete på filmområdet. Vi vill att detta samarbete ska utvidgas. En sammanhållen nordisk marknad innebär större möjligheter för de nordiska ländernas filmindustrier att stå på egna ben. Filmindustrins konstnärliga frihet är beroende av dess självständighet. Det innebär att den konstnärliga friheten skulle öka ju närmare filmindustrin är en marknad som klarar av att bära sig själv.

Vidare innebär ett utökat nordiskt samarbete på filmområdet en positiv påverkan på det nordiska samarbetet i sin helhet samtidigt som det kan förbättra den nordiska språkförståelsen. Den nordiska språkförståelsen är på tillbakagång, och vi befarar att detta kommer att påverka våra handelsförbindelser negativt. De nordiska länderna är våra närmaste handelspartner, och ett stärkt nordiskt samarbete stärker de nordiska ländernas ekonomier. Därför är en fördjupad nordisk filmsamverkan inte bara av kulturpolitisk vikt utan även en positiv faktor för den gemensamma näringslivsutvecklingen. Mot denna bakgrund vill vi att regeringen verkar för ett utökat nordiskt filmpolitiskt samarbete.

Vad vi nu har anfört bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion 2015/16:3387 (SD) yrkande 12.

22. Det samiska filminstitutet i Kautokeino, punkt 24 (SD)

av Aron Emilsson (SD) och Angelika Bengtsson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 24 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:3387 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 13.

Ställningstagande

Internationella samiska filminstitutet med säte i Kautokeino representerar samerna i Norge, Sverige och Finland. I dagsläget ger endast norska stortinget och norska sametinget ekonomiska medel till filminstitutet, samtidigt som svenska samer och produktionsbolag är delaktiga i projekt och produktioner som institutet står för. Nordiska rådet har rekommenderat de nordiska länderna att samfinansiera filminstitutet, vilket vore positivt då det är en gemensam nordisk angelägenhet och institutet har en ambition att verka internationellt. Vi anser att den svenska regeringen i mötet med övriga regeringsrepresentanter i Nordiska ministerrådet bör argumentera för att Nordiska rådets hållning bör anammas för att eftersträva en samnordisk finansiering. Till dess en sådan lösning är på plats anser vi att regeringen bör se över vad Sverige kan göra från nationellt håll. Samisk film är viktig ur ett kulturellt perspektiv, men även som verktyg för att berätta och gestalta samernas ställning i samhället, samisk historia, traditioner och språk. För att ge förutsättningar för institutet att verka och utvecklas i rätt riktning är det av vikt att även Sverige tar ett ansvar för detta som en del i Sveriges filmpolitik. Då både Sverige, Norge och Finland har samisk befolkning ger institutet även stora möjligheter för nordiskt samarbete på flera plan. Samiska filminstitutet utgör en viktig del i arbetet med att bevara och förvalta den samiska kulturen i Norden.

Vad vi nu har anfört bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen. Det innebär att riksdagen bör bifalla motion 2015/16:3387 (SD) yrkande 13.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2015/16:132 Mer film till fler – en sammanhållen filmpolitik:

Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om införande av nya mål för den nationella filmpolitiken (avsnitt 5.2).

Följdmotionerna

2015/16:3366 av Rossana Dinamarca m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se till att fördelningen av filmstöden rent beloppsmässigt blir mer jämställd och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se till att det regelbundet utvärderas hur väl jämställdhets- och mångfaldsmålen efterlevs samt att det analyseras om den förda filmpolitiken leder till ökad jämställdhet och mångfald, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3385 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en ny och bred filmutredning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de föreslagna nationella målen ska kompletteras med mål om ökad publik, fler filmproduktioner och större tillgänglighet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de föreslagna nationella målen ska kompletteras med mål om kvalitet och förnyelse och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en plan för hur en ny filmpolitik ska utvärderas av en extern part och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda Svenska Filminstitutets roll och framtida organisationsform och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en plan ska tas fram för att stärka arbetet i skolorna med att ge barn och unga

- redskap för att kritiskt kunna granska rörliga bilder och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska tas fram förslag för det fortsatta arbetet med att beivra illegal spridning av film på nätet och tillkännager detta för regeringen.
 8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att bevara, tillgängliggöra och visa det svenska filmarvet genom att fortsätta digitaliseringsarbetet och tillkännager detta för regeringen.
 9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda alternativ finansiering av filmpolitiken med utgångspunkt i att nuvarande nivå på bi momsen bibehålls, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
 10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur parts- och branschsamverkan kan utvecklas även efter att nuvarande modell med ett gemensamt filmavtal slutat gälla och tillkännager detta för regeringen.
 11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten till produktionsincitament och finansieringsstimulanser för filminspelning och tillkännager detta för regeringen.
 12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en handlingsplan med förslag om det fortsatta arbetet med jämställdhet i svensk film och tillkännager detta för regeringen.
 13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram förslag för att stimulera ökat samarbete med och mellan de regionala filmcentrumen och tillkännager detta för regeringen.
 14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram förslag som stärker filmens samverkan med övriga konstformer och tillkännager detta för regeringen.
 15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram förslag som stärker svensk amatörfilm, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
 16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att långsiktigt säkerställa kompetensförsörjningen inom filmområdet och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3387 av Aron Emilsson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om visioner för den svenska filmpolitiken och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mål för den nationella filmpolitiken, dvs. vårt ställningstagande om jämställdhetskrav och vår begäran att regeringen förtydligar yttrandefrihetsmålet, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kulturarvsfilmproduktioner bör vara ett mål för filmpolitiken och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utmanande filmer inte behöver vara smala filmer och att det faktum att publiken blir utmanad inte behöver vara någon begränsning för en films publika framgångar och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om styrningen av och inflytandet över filmpolitiken, Filminstitutets roll och vår begäran att regeringen motiverar Filminstitutets organisationsform ytterligare, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om finansiering av svensk film och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en förutsättningslös utredning om möjligheterna till en differentierad biografavgift för inhemsk film och utomeuropeisk film och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om insatser mot olovlig hantering av film och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka Sveriges konkurrenskraft som produktionsland genom att införa produktionsincitament för film och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om småortsbiografernas framtid och deras vikt för landsbygden och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nationella filmstöd och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det nordiska filmpolitiska samarbetet bör utökas och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om det samiska filminstitutet och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2015/16

2015/16:425 av Margareta Cederfelt (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa Statens medieråd samt att lagen om åldersgränser för film som ska visas offentligt tas bort i sin helhet utan att ersättas med annan lagstiftning och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1848 av Aron Emilsson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om den demokratiska förankringen för framtidens filmpolitik och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om de skärpta kraven på jämställdhet i produktionsstödsutdelningen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om filmstöd till kulturarvsfilm och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa produktionsincitament för film i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2135 av Olof Lavesson m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda svensk films framtida finansiering och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förlänga filmavtalet medan den framtida finansieringen av svensk film utreds och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bygga vidare på alliansregeringens arbete med att göra filmpolitiken mer jämställd och integrerad och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2258 av Lars-Axel Nordell m.fl. (KD):

27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett ettårigt moratorium i omläggningen av filmpolitiken i syfte att skapa ytterligare tid för att arbeta fram en framtidssäker ny filmpolitik och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur vottjänster kan inkluderas i den nya filmpolitiken och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Skatteutskottets yttrande 2015/16:SkU10y

Mer film till fler – en sammanhållen filmpolitik

Till kulturutskottet

Kulturutskottet beslutade den 26 april 2016 att ge skatteutskottet tillfälle att yttra sig över regeringens proposition 2015/16:132 Mer film till fler – en sammanhållen filmpolitik och de följdmotioner som väckts med anledning av propositionen i de delar de berör utskottets beredningsområde.

Skatteutskottet har beslutat att yttra sig över propositionen i de delar som berör utskottets beredningsområde samt över följdmotionerna 2015/16:3385 (M, C, L, KD) yrkande 9 och 2015/16:3387 (SD) yrkandena 6 och 10.

Skatteutskottet har inte något att anföra med anledning av regeringens förslag. Utskottet anser inte heller att någon åtgärd är nödvändig med anledning av motionsyrkandena. Yrkandena bör därför avstyrkas.

I yttrandet finns två avvikande meningar, (M, C, L, KD och SD).

Utskottets överväganden

Propositionen

I budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1) redovisades att staten avser att lämna filmavtalsmodellen och ta ett helhetsansvar för den nationella filmpolitiken fr.o.m. den 1 januari 2017. Förändringen innebär att filmpolitiken blir en fullt ut integrerad del av kulturpolitiken. I propositionen om en sammanhållen filmpolitik föreslås därför nya mål för den nationella filmpolitiken. I propositionen redovisas vidare ett antal bedömningar när det gäller politikens innehåll och styrning. De nationella statliga filmstöden delas in i tre kategorier: stöd för utveckling, stöd för produktion samt stöd för visning och spridning.

Motionerna

I kommittémotion 2015/16:3385 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 9 begärs ett tillkännagivande om att utreda alternativ finansiering av filmpolitiken med utgångspunkt i att nuvarande nivå på biomomsen behålls. Motionärerna anför att löftet om mer pengar till svensk film, som under resans gång modifierats till en ambition att inte minska anslagen, inte uppfyllts. Filmsverige kompenseras inte i tillräcklig grad för momshöjningen på biobiljetter. När hushållen får mindre ekonomiska marginaler till följd av skattehöjningar beslutade av S, V och MP riskerar det att få negativa effekter på antalet biobesökare. Allt detta sammantaget resulterar i att det sannolikt blir ett betydande intäktsbortfall för svensk film. En kraftig momshöjning drabbar biografier och besökare. Regeringens beslut att säga upp filmavtalet innebär att flera finansiärer av svensk film försvinner. Skattebetalarna tvingas kompensera filmbranschen för dessa intäktsbortfall. Regeringen har valt att höja momsen på biobiljetter, vilket kommer att slå mot biobesökare liksom enskilda biografägare. Detta är ett hårt slag mot en prövad bransch. Det rimliga bör i stället enligt motionärerna vara att uttala en ambition att återgå till den sexprocentiga biomomsen och utreda en alternativ finansiering byggd på de erfarenheter som 50 år av filmavtal har gett. Detta ligger också i linje med att man ska se filmen som en del av kulturpolitiken i stort. Vill man att filmen ska behandlas som en naturlig del av den övriga kulturpolitiken bör filmen också omfattas av samma sexprocentiga kultur moms.

I kommittémotion 2015/16:3387 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkandena 6 och 10 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör göra en förnyad genomgång av finansieringen av svensk film samt ta fram förslag som värnar småortsbiografierna. Sverigedemokraterna anser att regeringen bör utreda hur dess föreslagna momshöjning påverkar småortsbiografierna. Många småortsbiografier har larmat om att de inte kommer att kunna upprätthålla sin

verksamhet efter momshöjningen, och dessa biografer är i många fall kulturförmedlaren på orten. Sverigedemokraterna anser att kulturlivet på landsbygden ska leva, och småstadsbiografernas vara spelar en viktig roll i detta. Det stöd som regeringen lovat till småortsbiograferna är tidsbegränsat, samtidigt som den formen av subventioner skapar barriärer för biografer som befinner sig i gränslandet mellan att klassa sig som småortsbiograf och mellanstor biograf. Regeringen bör ta fram ett bättre förslag för att värna om småortsbiograferna och gå igenom finansieringsfrågan ännu en gång för att utvärdera om en momshöjning verkligen är bästa vägen att gå, anför motionärerna.

Utskottets ställningstagande

Den 11 juni 2015 beslutade regeringen att säga upp 2013 års filmavtal (dnr Ku2015/01775/MF). Uppsägningen bekräftades i budgetpropositionen för 2016 där regeringen meddelade avsikten att fr.o.m. den 1 januari 2017 ta ett helhetsansvar för den nationella filmpolitiken (prop. 2015/16:1 utg.omr. 17).

I budgetpropositionen föreslog regeringen vidare att den nya filmpolitiken skulle finansieras genom en höjning av mervärdesskatten för tillträde till biografföreställningar. I december 2015 beslutade riksdagen i enlighet med regeringens förslag (prop. 2015/16:1 Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 6.32, bet. 2015/16:FiU1, rskr. 2015/16:51). Förslaget innebär en ändring i 7 kap. 1 § mervärdesskattelagen (1994:200).

Regeringen bedömde i budgetpropositionen att den ökade kostnaden för biograferna delvis kommer att kompenseras genom att den tioprocentiga biografavgiften försvinner när filmavtalet upphör. Samtidigt konstaterar regeringen att effekterna av den höjda mervärdesskatten kommer att variera för olika typer av biografer. De föreningsdrivna biograferna är t.ex. i normalfallet inte mervärdesskattepliktiga, vilket innebär att de inte påverkas av den höjda mervärdesskatten.

I utskottets yttrande vid beredningen av budgetpropositionen för 2016 anförde utskottet i sitt ställningstagande att utskottet inte hade något att invända mot regeringens förslag eftersom det under förutsättning att filmavtalet som finansieringsmodell upphör inte finns skäl att behålla en reducerad skattesats på tillträde till biografföreställningar. Detta innebär att skattesatsen höjdes från 6 till 25 procent genom ett beslut som träder i kraft den 1 januari 2017.

Utskottet vidhåller denna uppfattning. Mot bakgrund av det anförda anser utskottet inte att någon åtgärd är nödvändig med anledning av yrkandena i följdmotionerna. Yrkandena bör avstyrkas av kulturutskottet.

I övrigt har utskottet inte något att anföra med anledning av regeringens förslag.

Stockholm den 17 maj 2016

På skatteutskottets vägnar

Per Åsling

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Per Åsling (C), Leif Jakobsson (S), Niklas Wykman (M), Sara Karlsson (S), Helena Bouveng (M), Peter Persson (S), Anna Hagwall (SD), Cecilie Tenfjord-Toftby (M), Hannah Bergstedt (S), Rasmus Ling (MP), Anette Åkesson (M), David Lång (SD), Mats Persson (L), Patrik Lundqvist (S), Erik Ezelius (S), Ulf Berg (M) och Ulla Andersson (V).

Avvikande meningar

1. Mer film till fler – en sammanhållen filmpolitik (M, C, L, KD)

Per Åsling (C), Niklas Wykman (M), Helena Bouveng (M), Cecilie Tenfjord-Toftby (M), Anette Åkesson (M), Mats Persson (L) och Ulf Berg (M) anför:

Regeringen har valt att inom ramen för filmpolitiken höja momsen på biobiljetter. Höjningen kommer främst att slå mot biobesökare men även till viss del enskilda biografägare. Höjningen av momsen resulterar sannolikt i ett intäktsbortfall för svensk film. När hushållen får mindre ekonomiska marginaler till följd av skattehöjningar beslutade av S, V och MP riskerar det att få negativa effekter på antalet biobesökare. Det rimliga bör i stället vara att uttala en ambition att återgå till den sexprocentiga biomomsen och utreda en alternativ finansiering byggd på de erfarenheter som 50 år av filmavtal har gett. Detta ligger också i linje med att man ska se filmen som en del av kulturpolitiken i stort. Vill man att filmen ska behandlas som en naturlig del av den övriga kulturpolitiken bör filmen också omfattas av samma sexprocentiga moms som majoriteten av övriga kulturella aktiviteter omfattas av. Riksdagen bör tillkännage detta för regeringen.

Detta innebär att vi anser att kulturutskottet bör tillstyrka motion 2015/16:3385 (M, C, L, KD) yrkande 9.

2. Mer film till fler – en sammanhållen filmpolitik (SD)

Anna Hagwall (SD) och David Lång (SD) anför:

Vi anser att regeringen bör utreda hur dess föreslagna momshöjning påverkar småortsbiograferna. Många småortsbiografer har larmat om att de inte kommer att kunna upprätthålla sin verksamhet efter momshöjningen, och dessa biografer är i många fall kulturförmedlaren på orten. Sverigedemokraterna anser att kulturlivet på landsbygden ska leva och småstadsbiografernas vara spelar en viktig roll i detta. Det stöd som regeringen lovat till småortsbiograferna är tidsbegränsat, samtidigt som den formen av subventioner skapar barriärer för biografer som befinner sig i gränslandet mellan att klassa sig som småortsbiograf och mellanstor biograf. Regeringen bör ta fram ett bättre förslag för att värna om småortsbiograferna och gå igenom finansieringsfrågan ännu en gång för att utvärdera om en momshöjning verkligen är bästa vägen att gå. Riksdagen bör tillkännage detta för regeringen.

Detta innebär att vi anser att kulturutskottet bör tillstyrka motion 2015/16:3387 yrkandena 6 och 10.